Perşembe
21 MAYIS 1942

TAN EVİ
İSTANBUL Ankara caddesi No. 102
TELGRAF: TAN, İSTANBUL
TELEFON: 24310, 24318, 24319
SEKİZİNCİ YIL — No. 2426

TAN

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

Çocuğunuzu Mektebe Gönderirken Bir de
ÇOCUK ANSİKLOPEDİSİ
Alınız, Çünkü bu Ansiklopedi ona mektep kitabı kadar ve belki ondan daha ziyade lâzımdır.
Fiyatı Yedi Liradır.
TAN müessesesinde ve kitapçılarda bulunur.

Suikast Davasında İddianame Okundu

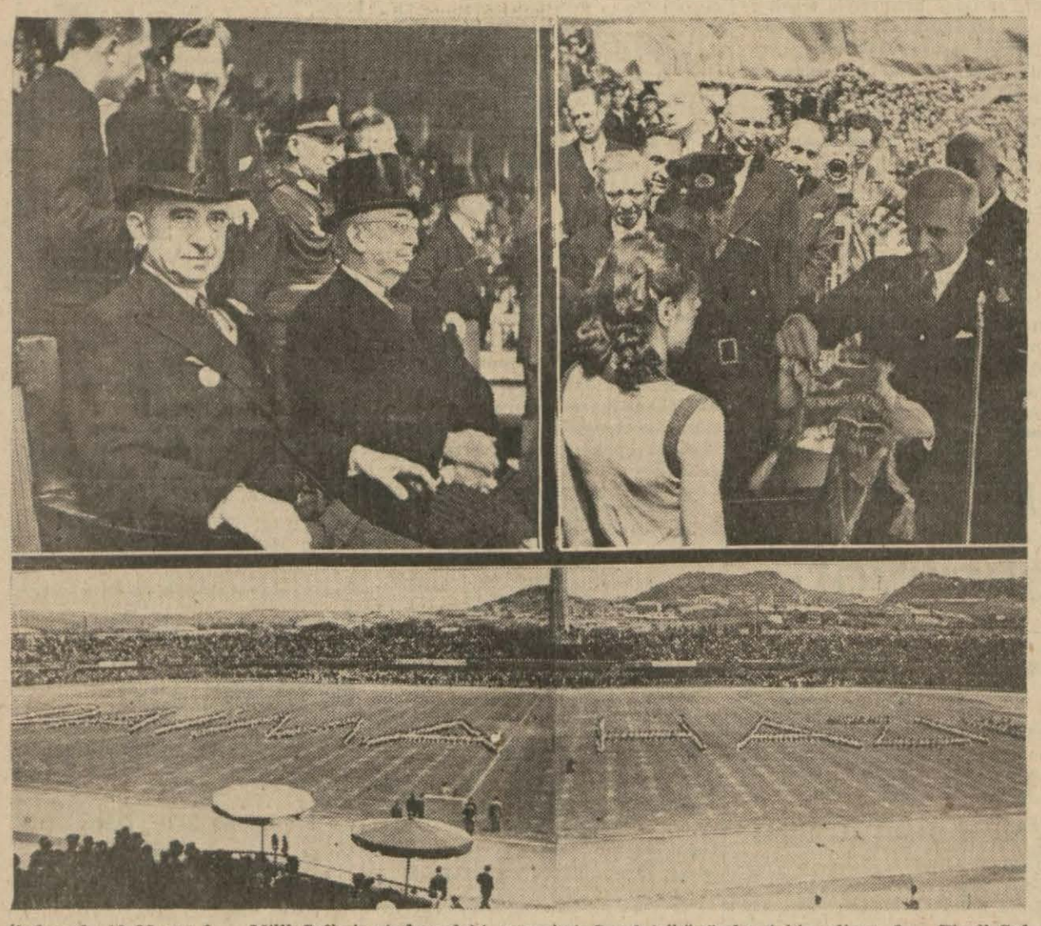

Ankarada 19 Mayıs: 1 — Millî Şefimiz stadyomdeki merasimi Şeref tribününden takip ediyor. 2 — Ebedî Şefften Millî Şefe sembolünü taşıyan bayrak Cümhurreisimize tevdi edildiği sırada. 3 — Altta: "Millî Şef İnönünün emrinde hazır mısınız?„ sualine gençlerin yeşil saha üzerinde verdikleri cevap : "Daima hazır„

Müddeiumumî 4 Suçlunun da İdamlarını İstedi

Suikastin Taammüden Yapıldığını Söyliyen Cemil Altay, Kornilof'la Pavlof'un Komplo Hâdisesinin Doğrudan Doğruya Mürettibi Olduklarını İddia Etti

Gelecek Celsede Müdafaalar Yapılacak

Muhakeme Haziranın Üçüne Bırakıldı

Ankara, 20 (TAN) — Bugün saat 9,30 da Ankara suikastcilerinin davasına devam edilmiştir. Büyük bir dinleyici tabakası sabahın çok erken saatlerinde mahkeme salonunu doldurmuş bulunuyordu.

İddianamenin okunacağını duyan halk adliye binasının önünü doldurmuş, binaya girip çıkanlar dan müddeiumumînin suçlu sanılanlar hakkındaki talebini öğrenmek istiyorlardı. Hattâ Kornilof ve Pvlof hakkındaki talebin ağır veya daha hafif olacağı noktası üzerinde biribirleriyle bahse girişenler bile vardı.

Bugün mahkeme salonuna önde Süleyman girdi. Onu Kornilof, Pavlof ve Abdurrahman takip ettiler. Reis Sabri Yoldaş, âza Emin Büke ve Reşat Bayramoğlu yerlerini alınca müddeiumumî Cemil Altay esas hakkındaki mütaleasını bildireceğini söyledi. Kendisine söz verilen müddeiumumî kalın bir dosya halindeki iddianamesini tam iki buçuk saatte okudu. Devamı: Sa. 4, Sü. 1

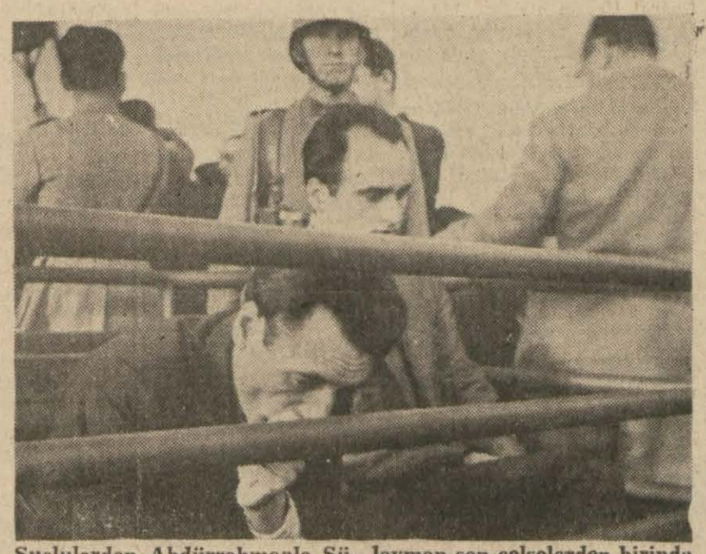

Suçlulardan Abdürrahmanla Süleyman son celselerden birinde

Müddeiumumî Cemil Altay

Millî Şef Gençliği Vasıflandırıyor

Millî Şefin Türk gençliğine yaptıkları hitabe Atatürk'ün gençliğe meşhur hitabesini tamamlıyan kıymetli bir vesikadır. Ebedî Şef o hitabesinde büyük Türk inkılâbını gençliğe emanet ettiğini bildirmiş ve her türlü güçlüklere ve hıyanetlere rağmen gençlikten onu korumasını istemişti. İsmet İnönü de son hitabesinde inkılâbı kendisine emanet ettiğimiz ve bu güzel memleketi yarın ellerine vereceğimiz gençliğin ne gibi vasıfları haiz olması lâzım geldiğini tesbit etmişlerdir. 21 Mayıs 1942

M. Zekeriya SERTEL

Millî Şefin 19 Mayıs bayramı münasebetiyle Türk gençliğine yaptıkları hitabe, Atatürkün gençliğe meşhur hitabesini tamamlıyan kıymetli bir vesikadır. Ebedî Şef o hitabesinde büyük Türk inkılâbını Türk gençliğine emanet ettiğini bildirmiş ve her türlü güçlüklere ve hıyanetlere rağmen gençlikten onu korumasını istemişti. İsmet İnönü, inkılâbı kendisine emanet ettiğimiz ve bu güzel memleketi yarın ellerine vereceğimiz gençliğin ne gibi vasıfları haiz olması lâzımgeldiğini tesbit ediyorlar.

"Sizden çalışkan, ahlâklı, ümitli ve kuvvetli olmanızı isteriz„ diyorlar. Ve ilâve ediyorlar:

"Size her zaman iyi ahlâklı olmayı, insan meziyetlerinin başında gösterdim. Harp facialarının milletlerin ahlâkı üzerinde acıklı yıkıntılarını arttırdığını görüyoruz. Harp belâlarından olan darlık ve pahalılık vücutler üzerinde olduğundan ziyade ahlâk üzerinde sarsıntılarını hissettiriyor. Ümidiniz ve neşenizle büyüklerin hırslarına durgunluk ve muhakemelerine kuvvet vereceksiniz. Şaşıranların türlü ahlâk hezeyanlarına karşı coşarak akan bir çağlayan gibi temiz ve şeffaf kalınız.„

Sözün kısası Millî Şefin inkılâbı ve istikbali ellerine koyacağımız gençlik hakkındaki temennisi ve direktifi şudur:

Ahlâklı, çalışkan, temiz, sportmen, neşeli ve ümitli bir nesil.

* *

Dünya yalnız siyasî ve iktısadî değil, fakat bilhassa içtimaî ve ahlâkî bir buhran geçiriyor. Cemiyetin eski kıymetleri baştan başa yıkılıyor. Bu yıkılışın en büyük sebebi, teknik terakki ile moral telâkkiler arasındaki müvazenesizlikti. Makine, garp medeniyetinin içtimaî bünyesini değiştirmiş. Meseleler

Devamı Sa. 2. Sü. 3

DIŞARDA 19 MAYIS

Londra Halkevinde Bu Münasebetle Tezahürat Yapıldı

Berlin ve Moskova Radyoları da Bu Tarihî Günün Önemini Belirten Neşriyat Yaptı

Londra, 20 (A.A.) — Londra Halkevinde dün yapılan merasim münasebetiyle Middlesex Wanderers amatör klübü, evi ziyaret edecek olan spor âleminin meşhur simalarının imzalarını atmalarına yarıyacak olan bir hatıra defteri hediye etmiştir. Bu klübün futbol ekibi 1939 da Türkiyeyi ziyaret etmişti.

İngiliz sporcuları Türkiyede sporların gelişmesini gösteren bir filmi alâka ile seyretmişlerdir.

Halkevini her gün yüzlerce mektepli ziyaret etmektedir. Evde Türkiyenin hayatına dair mun

Devamı Sa. 2. Sü. 6

Martinik'te

Fransız Gemilerinin Silâhtan Tecridi İşine Başlanıldı

Cezair Açığında Fransız Ve İngiliz Tayyareleri Harbe Tutuştu

Vaşington, 20 (A.A.) — Birleşik Amerika Hariciye Nazırı M. Cordell Hull bugünkü basın toplantısında, Martinik ve Guadelup daki Fransız gemilerinin hareketsiz hale getirilmeleri için ilk tedbirlerin alındığını ve bu arada gemilerdeki akar yakıtın kaldırıldığı söylemiştir.

Fransız gemilerinin hareketsizliğini tamamlamak ve bu gemilerin silâhtan tecrit işini bitirmek

Devamı Sa. 2. Sü. 2

Yeni tefrikamız

HİND DİYARINDA KARIŞ KARIŞ

Bugünkü harbin en mühim ve en meraklı meselelerinden birini teşkil eden Hindistanı tanımak için yakında neşre başlıyacağımız bu seyahatnameyi okuyunuz.

İngilizler Manheim'i Ağır Şekilde Bombaladı

Saint Nazaire'deki Denizaltı Üssü de Taarruza Uğradı

Londra: 20. (A.A.) — Salı çarşamba gecesi İngiliz hava guvvetlerine mensup bomba tayyarelerinden mürekkep kuvvetli bir teşkil menhein'deki hedefleri şiddetle bombalamıştır. Saint Nazaire'deki denizaltı üssü de şiddetli bir hücuma uğramıştır. Avrupanın en büyük nehir limanlarından ikinci olan Manhaim önemli birçok fabrikaları ve bu arada Ba

Devamı Sa. 2. Sü. 7

Korsika'yı Ele Geçirmek İçin

Mussolini, Bir Plân Hazırlıyormuş!

Berne, 20 (A.A.) — Reuter: İtalyan basını Mussolininin Korsikayı ele geçirmek için bir plân hazırlamakta bulunduğu ihtimalini belirtmektedir. 21 mayısta büyük faşist konseyinin toplanması münasebetiyle önemli kararlar verileceği temin ediliyor.

Mussolininin Korsikaya, Nis'e ve Tunusa dair isteklerini ileri süreceği beklenmektedir.

Meçhul Bir Denizaltı

Bir Türk Motörünü Batırdı, Diğerini de Hasara Uğrattı

Burgazdan dönmekte olan 280 tonluk "Duatepe" motörü 19 Mayısta Vasilikoz önlerinde ve karasularımızda meçhul bir denizaltının taarruzuna uğramıştır. Top ateşine tutulan motör batmıştır. Yaralı ve ölü yoktur.

Diğer taraftan 80 tonluk Mahbubucihan yelkenlisi de Rezve limanından mangal kömürü yüklıyerek 19 Mayısta İstanbula hareket etmiş ve biraz sonra meçhul bir denizaltının top ateşine maruz kalmıştır. Motör kullanılamıyacak derecede hasara uğramıştır. Ölen ve yaralanan yoktur.

ALMAN TEBLİĞİ

Büyük Bir Taarruzdan Bahsediliyor

Berlin Radyosu Harkof Civarında Taarruzun Başladığını Söyledi

Berlin, 20 (A.A.) — "Tebliğ„ Alman ve Rumen kuvvetlerinin iş birliği ile hezimete uğratılan düşman, takip edilerek Kerç boğazına varılmış ve Sovyetlerin inatçı bir mukavemetine rağmen son köprü başı da ele geçirilmiştir. Bu muharebede 17 piyade, 2 süvari tümeni ile 3 piyade ve 4 zırhlı tuğaydan mürekkep 3 Rus ordusu imha edilmiştir. Düşmandan 149,236 esir alınmış ve 258 tank, 1133 top ve hesapsız silâh ve malzeme ele geçirilmiştir. Bu kesimde 323 Sovyet tayyaresi tahrip olunmuştur.

Harkof kesiminde düşmanın yeni hücumları püskürtülmüş ve 63 tank ile 36 tayyaresi yok edilmiştir.

Büyük taarruz haberleri

Ankara, 20 (Radyo gazetesi) — Londra radyosu Mareşal Foch'un emrindeki kuvvetlerle Harkof cenubundaki bölgeden Harkof istikametinde taarruz eden Sovyet ordularının üzerine büyük bir taarruza başladığını haber vermiştir.

Devamı Sa. 2 Sü. 7

Yeni Japon Taarruzu

Çung King'e Göre Dört Koldan Çine Karşı Yapılacaktır

Doğu Hindistana Bombalar Atıldı

Çunking, 20 (A.A.) — Burada dolaşan şayialara göre, gelecek Japon taarruzu Hindistana ve Avustralyaya değil, Çine karşı yapılacaktır. Resmî bir sözcü, taarruzun dört koldan yapılacağını tahmin ettiğini söylemiştir.

"Gaprta, Birmanyaya, cenupta Hindiçiniye, sahil eyaleti Çenkiang'e, şimalde sarı nehri istikametinde.„ Devamı Sa. 2. Sü. 4

SOVYET TEBLİĞİ

Harkoftank Muharebesi Şiddetlendi

Almanların Mukabil Hücumlarına Rağmen Taarruz Gelişiyor

Moskova, 20 (A.A.) — Gece yarısı neşredilen Sovyet tebliği:

19 mayısta Harkof istikametinde kıtalarımız taarruz hareketleri yaparak düşmanın mukabil taarruzlarını akim birakmışlar ve ileri hareketlerine devam etmişlerdir.

İzyum Barvenkovo istigametinde Sovyet kıtaları taarruza geçen Alman kuvvetleriyle çarpışmışlardır. Devamı Sa. 2. Sü. 5

ÜSKÜDAR HALKEVİNDE ALİ SUAVİ İHTİFALİ

Büyük Türk inkılâpçısı Ali Suavinin 65 inci ölüm yıldönümü dolayısiyle dün yapılan ihtifale ait tafsilât 2 nci sayfamızdadır. Bu resimde, Halkevinde dünkü toplantıyı ve köşede Ali Suavinin bir portresini görüyoruz.

Günler Geçerken

Bir Fatiha ve Bir Şükran

REFİK HALİD KARAY

Abdülhamit devrinin uğurlu, vicdanlı, tertemiz ve öz Türk bir Sadrazamı olan Halil Rifat Paşanın aziz ruhuna fatiha! Onun eserini yepyeni bir zihniyetle tamamlamak azmini gösteren Vali Lûtfi Kırdara da saygı ve şükran! Geçen gün kurulan "Darülâcize yardım cemiyeti„ nekarınca kararınca, en küçük nisbet üzerinden - âza yazılmağa hazırım ve işte söz veriyorum: İlk çıkacak piyango ikramiyesinden veya meslek değiştirir de iş adamı olursam yapacağım ilk büyük kolpodan hatırı sayılır bir hisse de ayıracağım. Hocanın diken hikâyesini hatırlayıp gülümsemeyiniz, kimsenin yarın ne olacağı belli değildir. Zenginlik de, yoksulluk da bizim içindir. Birinci ihtimal gerçekleşirse - İnşaallah! - ben kesemin ağzını açacağım; ikinci ihtimalle karşılaşırsam - Allah saklasın! - yeni paviyon bana kapısını açacak!

Bir muharrir, bir ressam, bir avukat, bir aktör, kısacası fikir ve sanat âleminde yaşamış bir serbest meslek adamı için - içtimai sigorta usulünün yerleşemediği bir diyarda - korkuların en korkuncu "yarın„ dır. Yarın, herhangi bir tesir altında, belki de irs yolundan, belki de zararlı itiyatlara kapılmaktan dolayı çalışma kabiliyetini kaybedeceklerin eski hayat seviyelerine aykırı düşmiyen rahat, huzurlu bir yurda sığınabileceklerini düşününce daha rahat nefes aldığımı, vicdanıma basan bir yükten kurtulduğumu hissediyor; ferahlık duyuyorum.

Bir zamanlar parlak ve şöhretli hayatlarına bakarak mesut bir yaşlılığa ereceklerine hükmettiğimiz kaç kişi - ad veremeyiz - sokaklarda veya şifa yurtlarında can verdiler. Eski devir Sadrazamı kurduğu hayır müessesesiyle adsız düşkünleri kurtardı; yeni devir valisi, bu müesseseye ekliyeceği modern paviyonlarla, memleket irfanına hizmet etmiş adlı düşkünleri koruyacak, böyle bir başarı karşısında elini cüzdanına götürmiyen adam, yarın o eli, bir köşe başında gelip geçenlere uzanmış vaziyette görmekten korkmalıdır.

ÖLÜMDEN BETER

No. 41

Yazan: *MAHMUT YESARİ*

— Ayak diredi. Teres! Beni, çağırdı: — Kâtip, şu kâğıdı al, Manolakiye götür, diye bağırdı. Sendelemiştim. Üstüme yürümez mi? — Durma, çabuk! Cevap bekliyorum. Yürü..

Ali Nafiz, durmuştu, yürüyemiyordu:

— Gırtlağına atılıp boğacaktım, iti. Bakışlarımdan ürktü, fena baktığımı biliyordum. Çorbacıya vaziyeti anlattım: — Gidiyor! Dedim. O, seviniyordu: — Hele şükür! Gitsin bırak, gitsin...

Kâtip, ellerini birbirine vurdu:

— Sanki, ben çağırdım, ben tutuyorum. Çelebiye: — Size şu kâğıdı verdi, cevabını istiyor dedim. Manolaki efendi kâğıda şöyle bir baktı. Gözlüklerini düzelterek yeniden dikkatle göz gezdirdi: Kâğıdı attı elleri titriyordu: — Bu adam deli! Fou furilli! fou! tirilos...

— Ne var Manolaki efendi?

Kolluklarını düzeltmeğe mecali kalmamıştı; sesi de titriyordu:

— Para istiyor.. Geleli on beş gün oluyor. Aylığı otuz lira.. İlk ay kırk lira verecektim Geldiği gün yirmi beş lira avans gönderdim. Benim ondan alacağım var. Deftere geçirmediğim kotra kiraları da ayrı..

İsyan etmişti; gözlükleri burnundan kaydı, düştü, kırıldı. Belâ belâ üstüne gelince insan sinermiş! Manolaki çelebi, ya odaya gitti biraz sonra elinde Osmanlı Bankasının beş liralıklarından biriyle geldi:

— Mesele çıkarmasın; gitsin, diyorum.

Kâtip keyifliydi:

— Elçiye zeval olmaz. Paşazadeye gittim, gayet nazikâne boynumu büktüm: — Şimdilik bunu kabul buyurmanızı rica ediyorlar, Başka bir teşrifinizde mesele yoktur.

Ali Nafiz, bana göz kırpıyordu:

— Esmayı üzerime sıçratır mıyım? Gitsin, hesabını çorbacı ile görsün. Paşazade, ileri atılacak gibi bir sallandı, yomruklarını sıktı: — Peki, hesaplaşırız; dedi, bavullarını garsonlara taşıtarak sağlık selâmetle çıktı, gitti.

Kâtip, çamları gösterdi:

— Körpecik fidanlardan kaç tanesini söktürttü, dostlarına, arkadaşlarına dağıttı. İçtiği viskiye para, can dayanmazdı. Defoldu gitti.. Başımız rahata erdi. Manolaki efendi, bana, biraz ısınır gibi oldu: — Sen, çok iyi çocuk!.. Demeğe başladı.

— Benden şikâyeti nedir, onu söyle.

— Misafirlerle fazla meşgul olmuyorsunuz.

— Anladık amma, ne yapalım?

— Misafirlerin hepsi sizi seviyor. Hepsi de, sizinle konuşmak, arkadaşlık etmek istiyor.

— On parça olamam ya!..

— İdare edeceksiniz. Meselâ, geçen akşam, Viyanalı bankacı ile vidolu beziğe tutuldunuz, Madmazel Elizabete vadettiğiniz gezintiyi unuttunuz.

Dona kalmıştım:

— Sana mı söyledi? Yoksa, patrona mı şikâyet etti?

— Bana söylemedi. Patron, bana çıtlattı Madmazel, çelebiye sızlanmış!

— Tuhaf şey! Hem, sen de beni kontrol ediyorsun.

— Mecburen!..

— Nasıl?

— Soruyor: Kaçta yattı? Kaçta kalktı! Kimlerle konuştu? Kimlerin masasında yemek yedi?

Kâtip koluma girmişti:

— Bugün, buradaki rahatımız iyidir. Başka yerlerde bu dolgun aylıkları, rahatı bulamayız. Yeyip içip yatıyoruz. Cebimizden on para sarfetmiyoruz. Manolaki efendi, pek boşuna adam değildir. Bu 'göstermelik,, lerden bir düşündüğü var. Eski devir adamı bir şeyden korkuyor. Yahut, bir şey bekliyor. Amma, ne? Onu. Allahla kendi bilir? Bize de, sadece hâdiselerin açılmalarını beklemek düşüyor. Manolaki çorbacı, tahmin edemiyeceğimiz kadar zengin. Fakat, yine paranın üzerine titriyor. Garsonlara emnyeti yok. Sonra, misafirlerine de emniyeti yoktur. Garsonları, ben kontrol edeceğm. Yâni hafiyelik. Memleketten kalktı, bize çattı. Siz, misafirlerin ne cins insanlar olduklarını keşfedeceksiniz. Bu otel, niye tenha?

— Evet. Niye tenha? Manolaki efendi, ben, her müşteriyi almam, dedi.

— Doğru! Uğurlu oteldir.. Müşteri ayağı alışıktır. Gelgelelim çelebi, kimini kapıdan, kimini de telgrafla çevirir.

— Kapıya geleni anladık. Gözü tutmaz, savar. Telgraftan nasıl anlar?

— Bu da basit! bir müşteri defterimiz vardır. Size göstermedim. Çünkü çelebinin emri böyle.

— Bu, ne biçim müdürü umurluk? Kâtip, bıyık altından gülüyordu:

— Ben, ilk gününden defteri size söyliyecek ve göstereceğim.

(Devamı var)

Altın Fiyatları

Dün bir altın 3340 kuruştan, bir gram külçe 460 kuruştan satılmıştır.

RADYO

BUGÜNKÜ PROGRAM

7,30 Program	19.00 Konuşma
7,33 Müzik (Pl.)	19.15 Dans müziği
7.45 Haberler	19.30 Haberler
8.00 Müzik (Pl.)	19.45 Folklor
8.15 Evin saati.	20.15 Radyo gazetesi
12,30 Program	20.45 Şarkılar
12.33 Türküler	21.00 Ziraat takvimi
12.45 Haberler	21,10 Türküler
13.00 Şarkılar	2130 Konuşma
18.00 Program	2145 Orkestra
18.03 Çifte fasıl	2230 Haberler
	22.45 Kapanış.

KUÇUK HABERLER

★ BUZ FIYATLARI — Belediye şehrin buz ihtiyacını temin için bir münakasa açmıştır. Buzun kilosu beş kuruşa satılacaktır.

★ OTELCILERIN MÜRACAATI — Oteciler belediyeye müracaat ederek kendilerine patiska ve kömür verilmesini istemişlerdir.

MECBURI MÜKELLEFIYET — Nakil vasıtalarına tahmil edilecek mecburi mükellefiyetler için dün liman idaresinde bir toplantı yapılmıştır.

★ FLORYA PLAJLARI — Belediye Florya plâjlarını 8 140 liraya kiraya verecektir.

Kinin ve Susam Stokları

Tacirler Dün Bir Toplantı Yaptılar

Dün hububat ve bakliyat tâcirleri Ticaret Odasında bir toplantı yapmışlardır. Toplantıda birlikler umumi kâtibi de bulunmuştur. Hükûmetin yeni mahsule elkoyma kararı üzerine tâcirler, ihracatçıların ellerinde pahalıya mal olmuş keten ve susam stoklarının tesbit edilerek, likide edilmesini istemişlerdir. Aksi halde bunların serbest dövizle ihracına müsaade olunmasını söylemişlerdir. Bu dilekleri hükûmete bildirmek üzere bir heyet seçilerek Ankaraya gönderilmesi kararlaştırılmıştır. Bu heyeti seçmek ve mevcut stokları tesbit etmek üzere bir komite kurulmuştur.

Büyükada Cinayetinin Muhakemesi Başlıyor

Geçen ay Büyükadada Akasya otelinde misafir iken dostu Fatmayı bıçakla yedi yerinden yaralıyarak öldüren Sedadın dördüncü sorgu hâkimliğinde yapılan hazırlık tahkikatı sona ermiştir. Sorgu hâkimliği tahkikat evrakını birinci ağır ceza mahkemesine yollamıştır. Duruşmaya yakında başlanacaktır.

Kastamonu ve Tosyada Feyizli Yağmurlar

Kastamonu ve Tosya bölgesinde feyizli yağmurlar yağmıştır. Bu bölgede çeltik ekimi bitmek üzere olduğu gibi, bu sene geçen seneki rekolteden yüzde elli fazla çeltik ekilmiştir.

Mahalle Birlikleri Teşkilâtı

Kurulmakta olan mahalle birliklerinin idare heyeti listeleri tamamlanarak Vilâyete bildirilecektir.

Beykoz kazasındaki halk dağıtma birlikleri tamamiyle teşkil edilmiştir. Kaymakamlık petrol tevziatını ilk olarak bu birlikler vasıtasiyle yaptırmıya başlamıştır.

Bükreş Elçimiz Gitti

Bükreş Büyük Elçimiz Hamdullah Suphi Tanrıöver dün otomobille şehrimizden Bulgaristan yoliyle Bükreşe hareket etmiştir.

Ekmek Halitası Değiştirildi

Bir Kaç Gün İçin Arpa Miktarı Yüzde Elli Nisbetine Kadar Çıkarılacak

Bugünden itibaren ekmek halitası değişecektir. Bu hususta dün Toprak Mahsulleri Ofisi ile Bölge İaşe Müdürlerinin iştirakiyle bir toplantı yapılmıştır. Bu hususta malûmatına müracaat ettiğimiz Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar bize şunları söylemiştir:

"Ekmek halitası birkaç gün için değiştirilecek ve arpa miktarı yüzde elliye çıkartılacaktır. Bu kararın muvakkat olduğunu ve yakında ekmek halitasının yine eskisi gibi tesbit edileceğini size söyliyebilirim.,,

Fırınlar sıkı surette kontrol ediliyor

Dar bir kadro ile çalışmasına rağmen, Belediye Teftiş heyeti halkın ekmeğinden menfaat teminine çalışan fırıncıları şiddetle takip etmek için esaslı tedbirler almıştır. Bu arada son olarak yapılan teftişler sırasında Fazıl Volkanın Ortaköy ve Arnavutköyündeki fırınlarında kaçak un bulunmuştur. Yine ayni şahsa ait diğer bir fırında da on iki çuval un bulunması lâzım gelirken, bir tek çuval bile bulunmamış ve unların el altından başkalarına satıldığı delilleriyle tesbit edilmiştir. Bu hususta hazırlanan fezleke ile beraber Fazıl Volkanın evrakı Milli Korunma Mahkemesine verilmiştir.

Bundan başka Belediye müteffişleri tarafından Eyüp, Beyoğlu, Kadıköy ve Fatihte yapılan teftişlerde de bazı fırıncıların cezayı icap ettiren kabahatleri tesbit edilmiştir. Fakat bunların hakkındaki zabıtlar, belediye mevzuatına göre cezalandırılmaları için, alâkalı kaymakamlıklara gönderilmiştir.

Son günlerde muhtelif fırınlardan alınan noksan tartılı ekmeklerin miktarı da on bini geçmiştir. Bu ekmekler karakollarda karne mukabilinde ve ucuz fiyatla halka satılmıştır.

Odun ve Kömür İşinin Halline Çalışılıyor

Bu Kış Odunun Çekisi 7 Liradan Yukarı Satılmıyacak, Kömürün Kilosu da 8 Kuruştan Aşağı Verilebilecektir.

Ticaret Vekâleti şehrimizde kurulan Mahrukat Ofisinin faaliyeti hakkında dün Vilâyetten malûmat istemiştir. Vilâyet, istenilen malûmatı hazırlamıştır. Ayni zamanda Vekâlete gönderilen bir yazıda Mahrukat Ofisi kararnamesinin henüz Vilâyete tebliğ edilememesi yüzünden işlerin geciktiği bildirilmekte ve kararnamenin bir an evvel tebliği istenilmektedir.

Diğer taraftan dün sabahleyin Vilâyette, öğleden sonra da Belediyede mahrukat işi etrafında iki toplantı yapılmış, civar ormanlardaki vaziyetin tekiki ve istenilen şekilde düzene konulması için Mahrukat Ofisi Müdürü İzzet Güney'in Çatalca ve dolaylarında bugünden itibaren tetkik gezisine çıkması kararlaştırılmıştır.

Ofis, 14 motörün dün Bulgaristana kömür için gitmesine müsaade almıştır. Bu motörler bu ay bol miktarda mangal kömürü getireceklerdir. Hususi surette hazırlanan nakil vasıtaları da Belgrat ormanlarındaki 60 bin çeki odunu şehrimizdeki Ofis depolarına getirecektir.

Yapılan ilk hesaplara göre, bu yıl odunun çekisi yedi liradan yukarı satılmıyacaktır. Kömürün kilosu da sekiz kuruştan aşağı verilebilecektir.

Mahrukat Ofisinin fiyat üzerinde piyasada nâzım rol oynaması için bol miktarda odun ve kömür stoku yapmıya başlaması, bazı vurguncu tâcirleri düşündürmektedir. Ofis kendi istihsal bölgesinde çalışan ameleye ağır işçi karnesi verdirmekte, kolaylıkla mazot tedarik etmekte ve şahısların gayri meşru surette halktan odun ve kömür parası almamasını temine çalışmaktadır.

Sümer Bank Umum Müdürünün Teftişleri

Bursa, 20 (TAN) — Sümer Bank umum müdürü Hulki, refakatinde müessese müdürü Omer Lûtfi Suğan olduğu halde buraya geldi Merinos fabrikasını teftiş etti. Sunipek fabrikasını gezmek üzere yarın Gemliğe hareket edecektir.

Ali Suavi İhtifali

Dün Üsküdar Halk Evinde Parlak Merasimle Kutlandı

Büyük ve ateşli Türk inkılâpçısı Ali Suavinin 65 inci ölüm yıl dönümü münasebetiyle dün Üsküdar Halkevinde bir ihtifal yapılmıştır. İhtifale güzide bir davetli kütlesiyle yüksek tahsil gençliği iştirak etmiştir.

İhtifalde evvelâ Ali Suavinin şahsiyeti tebarüz ettirilmiştir. Buna göre, Ali Suavi medreseden yetişmiş, uyanık zekâsı, ateşli mizaciyle yaşadığı zamanın en münevver adamlarından olmuştur. Bir zamanlar muhtelif vilâyetlerin rüştiye mekteplerinde muallimlik etmiş, 1893 de çıkan Basiret adında bir gazeteye siyasi ve felsefi makaleler yazmıya başlamış, bir müddet sonra da Parise kaçmıştır. Orada bir gazete ile müteaddit kitaplar çıkarmıştır. Bütün bu yazılarında kendisinin milliyet fikrini ilk anlıyan ve Türkçülüğü ilkönce ileri sürenlerden biri olduğunu göstermiştir. İstanbula döndükten sonra bir müddet (Galatasaray Sultanisi) müdrülüğünde bulunmuştur. Kendisi Abdülhamidi tahttan indirip Muradı tekrar geçirmek maksadiyle Çırağan sarayına hücum edenler arasında can vermiştir.

Merhum arapça, acemce, fransızca, ingilizceyi iyi bilirdi.

Bundan sonra Üsküdar Halkevi Reisi avukat Reşat Kaynar, Ali Suavi hakkında bir konferans vermiştir. Reşat Kaynar, inkılâp tarihimizi, zirvesinde Atatürk ve İsmet İnönü'nün heybetli bir manzara teşkil ettikleri büyük bir ehrama benzetmiş ve bu ehramın basamakları üzerinde ideal uğruna canlarını verenlerin kudsi hayallerini tebarüz ettirerek, Ali Suavinin bugünkü hayatın rüyalarını ilk defa gören, iaedlist bir sima olduğunu ve bu sıfatla gençliğe bir örnek teşkil ettiğini anlattıktan sonra, sözlerine şöyle nihayet vermiştir:

"O Türk tarihinden aldığı şuur ve hamle ile memleketin ortasında bize yeni bir âlemin ufuklarını gösteren ilk meş'aleyi yakanlardan biridir. Bu meş'ale elden ele dolaşıyor. Yarının büyükleri olan bugünün çocukları, o meş'alenin altında istikbale yürüyor.

Bugünün Türk gençliği ruha kudret veren, hayatı iyiye, güzele, doğruya götüren, milleti daha üstün bir âleme çeken, millî ideal uğruna, inkılâbın kahraman bir şehidi olan Ali Suavi gibi, en büyük bir aşk ve feragatle kanını, canını vermesini bilecektir.

Bu anda Atatürk'ün, İnönü'nün, inkılâp ordusunda nefer olarak Ali Suavi gibi binlerce kalb çarpıyor..

DİKKAT.

Halk Sanatkârlarını Himaye Etmek Lâzım

Tiyatro ve sinema vergi ve resimlerinin bir misli arttırılacağı söyleniyor. Bu rivayet kendi başlarına çalışanı ve sayısı on beşi bulan halk sanatkârlarını telâşa düşürmüş:

— Biz sinemalarla mukayese edilemeyiz, bir oyun vermek için bir ekiple çalışırız. Bir oyunda da elimize en çok 100 lira geçer, diyorlar ve şöyle bir hesap çıkarıyorlar:

Bu yüz liradan kazanç vergisi de dahil olmak üzere 27 buçuk lirasını muhtelif vergiler ve resimler için, 10 lirasını asker ailelerine yardım için, 30 lirasını da dükkân kirası olarak veririz. Elimize 32 buçuk lira para kalır. Bu parayı da ekip paylaşarak geçinir. Şimdi vergi ve resimler 55 liraya çıkarılacakmış. O zaman bizim elimize ancak on lira para kalacak. Bu para ile bir insan bile geçinemezken, en azdan 10 — 15 kişilik bir ekip nasıl geçinir? Sonra bu işin birçok da masrafı vardır. Mızıkacı, reklâmcı, gişe memuru, kontrol, filân tutulur, reklâm bastırılır, reklâmlara pul yapıştırılır. Bütün bunlar da geri kalan bu on liradan çıkınca, oyunculara ne kalır?

Endişelerinde haklı görünüyorlar. Karar vermeden evvel belki bu zümreyi zarara sokmıyacak bir yol bulunabilir. Böyle münferiden çalışan halk sanatkârları gittikçe azalmaktadır. Kendilerini himaye etmek lâzımdır.

Sütten Mâmûl Maddelere Fiyat Konuyor

Komisyon Bugün Kararını Verecek

Ticaret Vekilliği her nevi sütten mamûl maddelere azami fiyat koymuştur. Bu arada beyaz peynirle kaşar peyniri ve lüks peynirlerin ve krem, krema, Silivri yoğurdunun ve emsali diğer mamûlâtın ayrı ayrı fiyatları tesbit edilmiştir. Bugün Fiyat Mürakabe Komisyonu toplanarak Vekilliğin göndereceği fiyatlar üzerinde lâzım gelen tebligatı yapacaktır.

İstanbul, İzmir, Ankarada istisnai bir durum olduğu için, Komisyon buna göre bir karar verecektir.

Yoğurtlarda Silivri yoğurdu esas tutulmuştur. Peynirlerin her biri içindeki yağ miktarına göre fiyatlandırılmıştır.

GECE GELEN HABERLER

Amerikada 30 Günde 1 Fabrika Kuruldu

Tank İmalâtı da Süratle Artıyor

Nevyork, 20 (A.A.) — New - York Times gazetesi bugün Middle West'de rekor teşkil edecek bir zaman içinde 30 günde muazzam yeni fabrikanın inşa edildiğini bildirmektedir. Fabrika Avrupanın istilâsı için geniş ölçüde plânör yapacak olan bir tayyare şirketi tarafından inşa ettirilmiştir. Bu plânörler imzalanan bir kaç milyon dolarlık bir konturat mucibince İngiliz ve Amerikan orduları hesabına yapılacaktır. Bu fabrika kütle halinde yapılacak plânörlerin ısmarlandığı üç fabrikadan biridir.

★

Vaşington, 20 (A.A.) — Birleşik Amerika, geçen ay büyük harp zamanındakine nazaran daha fazla tank imal etmiştir. Harp istihsal direktörü M. Harrison, bu haberi vermekle beraber, istihsal mikdarının bu ay fazlasiyle artacağını ve sene sonunda tank istihsalinin dört misline çıkarağını söylemiştir.

C. Hull'in sözleri

Vaşington, 20 (A. A.) — Birleşik Amerika Hariciye Nazırı M. Cordell Hullı bugünkü basın toplantısında, Birleşik milletlerin evvelce tahmin edildiğinden daha çabuk olarak zafere ulaşabileceklerini ümit için bazı sebepler olduğunu söylemiştir.

Nazır, Birleşik Amerikanın elindeki kolaylıkların ve harp kudretinin, yalnız taarruz ve müdafaa hareketleri bakımından değil, doğrudan doğruya taarruz kabiliyeti hasebiyle gittikçe daha toplu ve geniş ölçüde gelişmekte olduğuna dikkat gözünü çekmiştir.

M. Cordell Hull, muharebenin devamma ait olan müddetin bu olayların ışığında hesap edilmeleri lüzumunun tâbi bulunduğunu ihsas etmiştir.

Atinada Tifüs Görüldü

Londra, 20 (A.A.) — Berlin radyosuna göre, Atinada tifüs vakaları görülmüştür.

Holanda da İlhak Edilecekmiş!

Almanya Bu Yolda Hazırlık Yapıyor

Moskova' 20 (A. A.) — Reuter: Stokholm'dan resmi Sovyet ajansma gönderilen bir telgrafta bildirildiğine göre, Almanya "Niedermar, ismi altında Holandayı ilhak etmek tasavvurundadır. Alman projesine göre, Holanda yarı muhtar bir eyalet anayasası ile kendi Başvekili tarafından idare edilecektir. Dahili idare Alman örneğine göre tedricen ıslah edilecektir.

Martinikte

Bastarafı 1 incide

için daha başka tedbirler de alınmak üzeredir.

M. Cordell Hull, bu arada, her iki taraftan muhtelif noktaların incelenmesi için müzakerelere her gün devam edildiğini ilâve etmiştir.

Cezair karasularında

Vichy, 20 (A. A.) — Cezayirden resmi Vichy ajansına gönderilen bir mesajda Salı akşamı Cezayir karasuları üzerinde cereyan eden bir "hâdise,, neticesinde iki İngiliz ve bir Fransız tayyaresinin düşürüldüğü bildirilmektedir.

"Bir İngiliz deniz tayyaresi karasuları üzerinde uçmaktaydı. Fransız tayyareleri devletler hukuku kaidelerine uygun olarak bu tayyareyi tevkife teşebbüs etmek suretiyle vazifelerini yapmışlardır. Tayyare mukavemet ettiği için denize inmek zorunda kalmıştır. Bir İngiliz torpidosu tayyarelerimize ateş etmekte tereddüt etmemiştir. Bu hareketi takip eden muharebede bir İngiliz tayyaresi daha düşürülmüştür. Bu hâdisede Fransızlar bir kere daha eski müttefikimizin metodlarını görebilirler.,,

Bütçe Müzakereleri

Ankara, 20 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugünkü toplantısında 1942 mali yılı bütçesinin pazartesi günü yapılacak toplantıda müzakere edilmesini karar altına almıştır.

Millî Şef Gençliği Vasıflandırıyor

Bastarafı 1 incide

kalkmış, istihsal şartları değişmiş, hayat sürat kazanmıştı. Halbuki ahlâk telâkkileri ve içtimai mefhumlar hâlâ eskiliğini muhafaza ediyor, makine medeniyetine uymuyordu. Teknik terakki ile moral telâkkilerin çarpışması makine medeniyetinde bugün gördüğümüz büyük buhranı doğurdu. Harp bu buhranı âzamî haddine çıkardı ve mânevî yıkılışı arttırdı.

Harpten sonra cemiyet nereye gidiyor, bu buhran, insanlığı nasıl bir ahlâk müvazenesine doğru götürecektir bilinemez. Yalnız muhakkak olan şey, bütün eski kıymetlerin yıkıldığı insanlığın yep yeni telâkkilerle yepyeni bir cemiyete doğru gittiğidir.

★ ★

Bu buhran ve yıkılış Türkiye mizde de tesirlerini göstermekten geri kalmamıştır. Bugün kü makine ve teknik devrinde hiçbir cemiyet, dünya ortasında kapılarını mânevî tesirlere kavıyarak kendisini tecerrüde sevkedemez. Fakat bu umumî çöküntü ve yıkılışın bize yalnız serpintileri gelmiş, içtimaî bünyemiz bu dünya buhranından müteessir olmamıştır.

Dünyayı kaplıyan bu moral buhran içinde yarınki Türkiyeyi ellerine alacak yeni neslin yetiştirilmesi meselesi, bugün karşısında bulunduğumuz en mühim davalardan biridir. Millî Şef de bu noktaya işaret buyurmuşlar ve "insanlığa hayret veren bugünkü manzara karşısında gelecek nesillerimizin daha kudretli ve hazırlıklı yetişmesi başlıca düşüncemiz olmalıdır.,, demişlerdir.

İnsanlığın bugün içine düştüğü buhrandan ders alarak cemiyetin maddi ve mânevî kıymetleri arasında bir müvazene tesisine çalışmak ve gençliği müsavi görüşlü, menfaat düşkünü, haris insanlar olarak değil, "çalışkan, ahlâklı, karakterli, idealist, temiz bir nesil olarak yetiştirmek,, mecburiyetindeyiz.

Millî Şefin inkılâbı ve memleketin mukadderatını ellerine vereceğimiz gençlikte aradığı vasıflar bunlardır ve Türkiye böyle temiz ve metin bir temele dayanarak kendisini dünyayı saran içtimai buhranlardan kurtaracaktır.

TASHİH — Dün bu sütunda çıkan Burhan Belge'nin 19 Mayıs yazısının son kısmında "Hem Türklerin sevgili Millî Şefi, hem de bir büyük dünya vatandaşı gibi konuşan İnönü,, denilecek yerde "Bizim büyük dünya vatandaşı gibi,, dizilmiştir. Tashih ediyoruz.

Yeni Japon Taarruzu

Bastarafı 1 incide

Japonların Birmanyaya mühim miktarda takviye kıtaları getirdiği anlaşılmıştır.

Hindistana bombalar atıldı

Yeni Delhi, 20 (A.A.) — Bugün neşredilen tebliğ doğu Assamda köylerden birine 18 mayısta bombalar atıldığını bildirmektedir. Hasar çok az olmuş ve köy halkı sükûnetini muhafaza etmiştir.

Çindeki muharebeler

Çunking 20 (A.A.) — Akşam neşredilen Çin tebliği: Japonlar, Chekiang eyaletinin merkezi olan Kinkwa'nın şimal doğusunda ve şimendifer yolu üzerinde bulunan Chuki şehrini almışlardır. Çinliler, Chuna'nın cenup doğusunda Shengshien'de muvaffakıyetle karşı taarruz yapmaktadırlar. Japonlar geri püskürtülmüşlerdir.

Yunnan cephesinde hiçbir değişiklik olmamıştır.

Tokyo bombardımanı

Londra, 20 (A. A.) — Geçen ay Tokyo ve civardaki şehirlere Amerikan uçakları tarafından yapılan hava akınları neticesinde bir tersanede yapılmakta olan bir harp gemisinde yangın çıkarıldığı şimdi anlaşılmıştır. Ayrıca birçok fabrikalarda da yangınlar vukua gelmiştir.

Reis Roosevelt bu filoyu idare eden General Doolitle'i kongre şeref madalyası ile taltif etmiştir.

General Tokyoya karşı yapılan hava akınının ümit edildiğinden daha fazla verimli olduğunu söylemiştir.

Takriben her bomba hedefe isabet etmiştir, demiştir.

Pariste 10 Rehine Daha Kurşuna Dizildi

Londra, 20 (A. A.) K 10 Mayısta Alman askeri makamları Pariste Alman askerlerine yapılan bir suikasttan dolayı 10 rehineyi kurşuna dizmişlerdir. Bunların Yahudi oldukları bildirilmiştir. 8 gün içinde eğer kimse teslim olmazsa 13 kişinin daha kurşuna lizileceğini Alman askeri makamları bildirmişlerdir.

SOVYET TEBLİĞİ

...ncide

Kerç yarımadasında Kerç nehri bölgesinde muharebeler devam etmiştir. Doğruluğu anlaşılan haberlere göre, 17 mayısta evvelce kaydedildiği gibi 64 değil 73 Alman tayyaresi düşürülmüştür.

18 mayısta 43 Alman tayyaresi düşürülmüştür. 17 Sovyet tayyaresi kayıptır.

Büyük tank muharebeleri

Moskova, 20 (A. A.) — Kızılyıldız gazetesinin cephedeki muhabiri Harkof kesiminde yeniden büyük bir tank muharebesi cereyan ettiğini haber vermektedir. Almanlar, uçaklarla desteklenmiş tanklarla bir mukabil taarruza geçmişlerdir. Ruslar, 81 tankı tahrip etmişler ve Rus hatları önünde alevler içinde bırakmışlardır. Bu tanklardan 51 tanesi Sovyet tanklarının mürettebatı tarafından tahrip edilmiştir. Alman taarruzunun ilk sadmesiyle karşılaşan Rus tankları Almanların o kadar yakınma gelmişlerdir ki, Alman uçakları mitralyöz ateşi açmaktan veya bomba atmaktan sakınmak zorunda kalmışlardır. Rus uçakları yedi Alman bomba uçağını düşürmüşlerdir.

Muharebe meydanı tutuşan bir cehennemi andırıyor

Moskova, 20 (A.A.) — Pravda gazetesi harp muhabirinden bugün buraya gelen telgraflarda şöyle denilmektedir:

Rus kuvvetleri, Harkof cephesinde düşman mukavemetini kırdıktan sonra, Alman kıtalarını mütemadiyen geri sürmektedirler. Kuvvetlerimizin ağır darbeleriyle, düşman batıya doğru geri çekilmiye devam ediyor. Harkof muharebe meydanları tutuşan bir cehennem haline girmiştir.

Sovyet tarlalarını çiğniyen düşmanın yüzlerce savaş arabası ve göklerde homurdanan birçok Alman uçakları merhametsizce tahrip edilmektedir.

Son dört gün zarfında, yalnız bir kesimde, piyade ile işbirliği yapan Sovyet pilotları 60 düşman uçağı, 130 savaş arabası, 120 kamyon ve 20 top tahrip etmişler, birçok mühimmat depolarını tutuşturmuşlardır. Bu çarpışmalarda 800 Alman subay ve eri öldürülmüştür.

Altı av uçağımız dünkü Salı günü düşman hava alanlarında 15 uçak tahrip etmişlerdir.

Londranın mütalâası

Londra 20 (A.A.) — Reuter'in askeri muharriri diyor ki:

"Almanlar, Rus ilerleyişini durdurmak için Harkof cephesine mütemadiyen asker ve tank takviyeleri göndermektedirler. Muharebenin şiddeti de bu takviyeler nisbetinde artmaktadır. Almanlar, kendi taarruz plânlarının tatbiki için tanklara muhtaç bulunduklarından Harkof muharebelerinde feda edecek fazla tankları yoktur. Halbuki Ruslar, daha evvel taarruza girişmekle Alman plânlarına şiddetli darbeler indirmişlerdir. Her iki tarafın da kayıpları çok büyüktür. Fakat Almanların kayıpları daha fazladır.

Dışarda 19 Mayıs

Bastarafı 1 incide

tazaman filimler gösterilmektedir. Yaz tatili esnasında Türk talebeleri seri halinde verilecek konferansları dinlemek üzere İngiliz talebeleri ile Halkevinde buluşacaklardır.

Diğer memleketlerde

Ankara, 20 (Radyo gazetesi) — 19 Mayıs gençlik ve spor bayramı, yurt içinde olduğu gibi, yurt dışında da büyük bir alâka uyandırmış ve bu yolda birçok neşriyat yapılmıştır. Bu arada Alman radyosu da dün akşamki neşriyatında, hararetli bir dille 19 Mayıstan bahsetmiş ve ezcümle demiştir ki:

"19 Mayıs 1919 Türk milletinin kalbinde gelecek nesiller için ümitler uyandırmıştı. Bugünkü müstakil Türk devletinin temeli bugünde atılmıştır. Ve Türk milleti, bugünkü bayramını istiklâl uğrunda döktüğü kana borçludur. Bugün Türkiyenin takip etmekte olduğu dürüst ve tarafsız siyaset kahraman İnönü'nün eliyle tatbik edilmektedir.,,

Yine 19 Mayıstan bahseden Moskova radyosu da bu münasebetle yaptığı neşriyatında demiştir ki:

"Bu tarihî gün Türkiyenin büyük bayramıdır. Dünya kan ve ateş içindedir. Bu ateş, istiklâlini muhafazaya çalıştığı bir sırada Türkiyenin de kapılarını yalamaktadır. Fakat Atatürkün manevî kuvvetinden ilham alan Türk gençliği, her saldırganlığa karşı atılmıya uyanık olduğunu bu bayramla bir kere daha isbat etmiştir. İşte bu da, Türk gençliğinin, Türkiyenin toprak bütünlüğünü muhafaza ve müdafaaya azmetmiş olmasının en büyük delilidir.,

Londra Halkevinde de 19 Mayıs gençlik ve spor bayramı münasebetiyle çok parlak ve hararetli tezahürat yapılmıştır.

Bulgaristanda Bir Komünist Şebekesi Meydana Çıkarıldı

Sofya 20 (A.A.) — Bulgar polisi mühim bir komünist şebekesini meydana çıkarmıştır. Simdiye kadar 100 kişi tevkif edilmiştir.

ALMAN TEBLİĞİ

Bastarafı 1 incide

Alman radyosu da, bu haberi teyit eden neşriyatta bulunmuş, Harkof bölgesinde Alman mukabil taarruzunun inkişaf ettiğini ve Timoçenko kuvvetlerinin yok edilmesinin yakın olduğunu bildirmiştir

İtalyan gazetelerinde

Roma, 20 (A.A.) — Popolo di Roma gazetesi diyor ki:

"Kerç muharebesi Ruslara imha edilen üç ordu ile pek büyük miktarda malzemeye mal olmuştur. Harkof bölgesinde de Mareşal Timoçenko mu vaffakıyetsizliğe uğramıştır. Alman karşı taarruzu bir hamlede düşmanın ilerlemesini durdurmuş ve gerek insan, gerek malzemece pek büyük kayıplar verdirdikten sonra onları ilk hareket noktalarına çekilmek zorunda bırakmıştır.,,

İngilizler

Bastarafı 1 incide

disce Anilin kimyevî müstahzerat fabrikası ile Lanz teslihat fabrikalarını ve daimler benz makina imalâthaneleri ihtiva etmektedir.

Bu tarruz sırasında İstirling tipinde bomba uçaklarından mürekkep bir müfreze tam 40 bin yangın bombası taşımaktaydı. Ayrıca diğer tayyareler yüksek infilâk bombalarını da hâmil bulunuyordu.

Zırhlı araba, otomobil Dizel motörü, infilâk maddeleri ve başka harp malzemesi yapan fabrikaların toplu bulunduğu Manhaym şehri parlak bir hedef halinde gözc görünmekte ve tank şasisi, zırhlı safihalarla ham maddeler bakımından muntazaman ithalât yapan liman dokları kolayca keşfedilmiş bulunmaktaydı.

Resmen bildirildiğine göre, dönen uçak mürettebatının verdikleri raporlar, şiddetli yangınların devam eder halde bırakıldığını ve atılan bombaların sınaî müesseseler arasında patladığını bildiren cesaret verici tafsilâtla doludur.

Malta adası üzerinde

Malta, 20 (A.A.) — Malta üzerinde Pazartesi günü 10 düşman uçağı düşürülmüş, beşi hasara uğratılmış ve böylelikle Mayıs ayı başındanberi düşürülen düşman uçaklarının sayısı 100 ü bulmuştur. Düşman bir hava alanına taarruz ettiği sırada 2 uçak daha hasara uğratılmıştır.

TAN

ABONE BEDELİ Türkiye			Ecnebi	
1400	Kr.	1 Sene	2800	Kr.
750	"	6 Ay	1500	"
400	"	3 "	800	"
150	"	1 "	300	"

Adres değiştirmek (25) kuruştur

"Tavuk„ Ve "Yumurta„ Meselesi de Kökünden Halledilmelidir

Üç, Dört Yaşından Küçük Tavukların Kesilmesi Yasak Edilmeli, Yumurtlayan Tavukların Üretilmesi İşine Önem Verilmelidir

Yazan: **Lûtfi Arif Kenber**

Tavuk yetiştirmek için on beş senedenberi yapılan çalışmalara bakılınca, yurdun her tarafında milyonlarca tavuk yetiştirilliği zehabına düşmekten kendimizi kurtaramıyoruz. Hükûmetin teşviki, halkın merakı ve bilhassa damızlık yumurta tevzii suretiyle yapılan bütün gayretlere rağmen; tavukçuluk işleri istenildiği, ümit edildiği kadar ileri götürülememiştir.

Biraz da doğrusunu söylemek lâzım gelirse, tavukçuluk bile lüks yoluna saptırılmıştır. Vaktiyle açılan sergilerde görmüştük, cins cins tavuklar, tüyleri renk renk horozlariyle süslü kümesler içinde teşhir edilmişti. Bu arada en iyi ve tipik cinsler arasında kırmızı tüylü, Rodeyland'lar, gümüşi benekli Playmouth'lar, Koşinşinler, ve süt beyaz renkli Legornlar'dan tutunuz da siyah renkli Hidan ve Orpington gibi yaldızlı cinslerden, İspenç cücelerine kadar çeşitli yabancı ırklar vardı. Yerli tavuklarımızdan da Hacı kadın, Gereze tavuğu denilen yumurtlayıcı tiple Denizli horozuna kadar tanınmış tipler bulunuyordu. Bütün bu yerli ve yabancı çeşitler bu sergilerde mükâfat topladı.

Yabancı ırkların gösterişli ve cüsseli olmaları herkesin hevesini arttırdı. Bunların bir yumurtası bir Hiraya kadar satıldı, tavuk yetiştirme merakı İstanbulda birdenbire genişledi. Hemen her semtte amatörler yetişti. Yabancı tavuk ırklarının kazandığı bu rağbet karşısında bir tavukçuluk gazetesi çıkarıldı. Müteaddit eserler neşredildi ve bir cemiyet bile kuruldu.

İstanbulun çok müsait olan köylerinde artık bol bol tavuk yeitştirilecek, halkımız körpe körpe piliçlere, bol bol taze yumurtalara kavuşacaktı. Fakat aradan bir iki sene geçer geçmez büyük merak ve gayretle, bir hayli masraf ederek meydana getirilen tavukçuluk müesseseleri birer ikişer ortadan kalkmıya başlamıştı. Tavukçuluk yapanlar ken dilerine başka iş aramıya mecbur kaldılar. Bunlar ellerindeki tavukların bir kısmını sattılar ve bir kısmını da keserek yediler!.

* *

Bu kadar gayrete, bu kadar üzüntüye ve masrafa ne lüzum vardı?

Bunun biricik sebebi, bu işin iktısadî şartlarını bilmemek idi. Canlı hayvan için tedarik edilecek yem bol ve ucuz olmadıkça, hayvandan istifade etmek o nisbette güç olur. Tavuk gibi oldukça obur bir hayvanı beslemek için bakkallardan kuru taneler satın almak, mezbahadan kan toplıyarak kümese kadar nakletmek, kolayca ve ucuzca başarılabilen işlerden değildir.

Beslenme şartları da köylünün tavuğuna hakikaten altın yumurta yumurtlatır. Fakat şehirlinin beslenemiyen tavuklarından ancak cılk yumurta alınabilir. Köylü tavukları eşinecek gübrelik, beslenecek çayırlık, tanelenecek harman yerini kolaylıkla bulur. Serbest yaşamanın en faydalı şeklini temin ettikten sonra, artık o tavuğun kabiliyeti derecesinde yumurtlamaması kabil değildir.

Esasen tabiat vergisi olarak, yumurtlayıcı bir tavuktan senede 200-250 yumurta arasından randıman alınabilir. Bu randımanı temin edecek olan yalnız gıda maddesidir. Şehirlerde amatörlerin besliyebildikleri tavukların içinden senede yüz yumurta bile alanlar pek azdı.

Horos ölünce gözü çöplükte kalırmış derler! Çöplüğün üstünde bol tavuk ve bol yem bulundukça horozun da yeri şüphesiz ki daima orasıdır!. Çöplük ve gübrelik yerlerin tavuklar için bir gıda definesi olmasıdır ki; köylünün tavuklarına şehirlinin gösterişli ve kocaman tavukları meydan okuyamamış ve kümeslerinin kapılarını kapatmak mecburiyeti hasıl olmuştu.

Bir de bol yumurtlayıcı cinslerle yumrutlaması nisbeten az olan ve daha ziyade Avrupa ve Amerikada semirtilerek eti için yetiştirilen tavukları birbirinden ayırmak lâzımdır. Dünyanın hiç bir tarafında yumurtlayıcı tavuklar kesilmez.

Bizde ne piliçlerin, ne de tavukların kıymeti takdir edilir. Piliçlerin körpe olmasından, tavuklar da etinin daha yağlı bulunmasından daima tercihen kesilmektedir. Halbuki kümes havyanı kesilmesi bir ihtiyaç teşkil ettiği zamanlarda ancak horozların kestirilmesi icap eder. Çünkü horozun bolluğu zararlıdır. Esasen bir horoz normal olarak 8 - 9 tavuğa kâfi gelir. Hattâ zaruret halinde 12 - 13 tavuğa bile yeter.

* *

Avrupada hallerde satılan tavukların hepsi de üç yaşını geçmiş hayvanlardır. Çünkü, bir tavuk ancak 3 - 4 yaşına kadar yumurtlama kabiliyetini muhafaza eder. Bu müddet içinde bir tavuk 650 - 750 yumurta verebilir.

Kartlaşmış tavukların ancak semirtilerek etlerinden istifade edilebilir. Amerika ve Avrupala bu maksatla kurulmuş tavukçuluk müesseseleri yalnız tavukları semirterek yetiştirirler ve piyasalara gönderirler. Bu müesseseler, daima yumurtlama kabiliyetini kaybetmiş tavuklarla esasen az yumurtlıyan tavukları semirtirler.

Semirtme usulü (Gavaj) hususi surette hazırlanmış ve hamur haline getirilmiş yemleri tavuğun doğrudan doğruya boğazından geçirerek yutturmaktan ibarettir. Tavuklar hap yutar gibi bu gıda hamurunu yedire yedire beslenir ve semirtilir.

Yabancı ırklardan Orpington, Rodeyland, ve playmouth tavukları daha ziyade etleri için yetiştirilir.

Yerli tavuklardan melez bir hale gelmiş olanlar arasında bile etleri için yetiştirilen tavuk yoktur. Yerli tavuklarımızın hepsi az çok yumurtlıyan havyanlardır. Yumurta ihracatı eski hızını kaybettiği için yurdun her tarafında boldur. Yumurta bol olunca tavuğun da bol olduğuna hükmetmek doğru değildir.

Devletin resmi iststitiklerine göre Türkiye hudutları içinde mevcut tavuk mikdarı, horozlar da dahil olduğu halde 18 - 19 milyon arasındadır. Biz sayıma girmemiş bir mikdar tavuk horozu da buna katarak yekûnu 25 milyona iblâğ edebiliriz. Buna rağmen Türkiyenin 18 milyonluk nüfusu için bu mikdar tavuğun kâfi gelemiyeceği meydandadır. Yurdumuzda tavuk mikdarı yüz bini bulmadıkça bu randımanlı hayvanların kesilmesine katiyyen müsaade edilmemelidir.

* *

Üstat Refik Halid'in çok güzel buluşlariyle adlandırdığı kuvvet hapı ve kudret komprimesini meydana getiren canlı membaın kurutulmasına mani olacak tedbirler alınması yurdumuzun bugünün ve yarının iktısadi durumu için çok lüzumlu bir iştir.

Bu işin iktısadî bir cephesi de tavukları koruma teşkilâtının henüz kurulmamış olmasıdır. Gelişi güzel kesilen tavukların yalnız şehrimizdeki istihlâki senede 850 bin ile bir buçuk milyon arasında olduğunu alâkalılar tahmin etmektedir.

Bu yekûn da gösteriyor ki; hem yumurtaları, hem de tavukları koruma siyasetinin takibi yarın için çok büyük faydalar temin edecektir.

Dünya harbi biter bitmez bütün Avrupa, Türkiye piyasalarına yumurta tedariki için yalvarırcasına siparişler vereceklerdir. Zira şimdiden Avrupada tavuk kalmamış sayılabilir.

Komşumuz Bulgaristan bile bu işi mühimsiyerek bir kanunla Nisanın birinden Teşrinlerin sonuna kadar her ne suretle olursa olsun tavuk kesilmesini yasak etmiştir. Bizde dahi üç yaşından küçük tavukların hattâ piliç halindeyken bile kesilmesine müsaade edilmemelidir. Yalnız hastalara, hastahanelere ve beyaz et yemek mecburiyetinde kalanlara mahsus olmak üzere horozların kesilmesini serbest bırakmak kâfidir. Esasen horoz boldur, çoktur. Hiç bir köylü damızlık horozunu kestirmediği için tavukların horozsuz kalmasına da imkân yoktur. Köylü ancak hiç ötmiyen veya vakitsiz öten horozunun başını kesmiye razıdır.

Etî için tavuk yetiştiren müesseseler kurulduktan sonra esasen buna da ihtiyaç kalmıyacak ve altın değerinde hayat cevherini yumurtlıyan bu hayvancıklar boğazlanmaktan kurtulacaklardır.

ŞEHİRDEN RÖPORTAJLAR

"Peynir„ İstihsalâtının Başlaması İçin Narhın Derhal Tesbiti Lâzım

Narh Tesbit Edilmediği İçin En Adi Neviden Yeni Mallar Fahiş Fiyatla Satılıyor, İstihsal de Gittikçe Azalıyor

Yazan: **SAİD KESLER**

Bu yılın sonlarına doğru İstanbul kısa süren bir peynir sıkıntısı çekti. Ancak dost bakkallardan yalvara yalvara peynir alabildik. Beyaz peynir narhı 75 kuruştu. Fakat bin rica ve niyaz ile 140 kuruşa ancak beyaz peynir alabiliyorduk. Bugün de yağsız, yavan, tuz zehri taze peynirleri yine 140 kuruşa alabiliyoruz. Eski mal peynir aldığımız zaman el altından 160-170 kuruşa bulunabileceğini söylüyorlar. Eski kaşar peyniri narhı 130 kuruştur. Halbuki taze kaşar peynirinin kilosunu 207 kuruşa alıyoruz. Eski kaşar peynirini 280 - 300 kuruştan aşağı bulmanın imkânı yok.

* *

Anlattıklarına göre peynir yapma mevsimi Hıdırellezin birinci günü başlamakta ve seksen gün devam etmekteymiş. Her yıl bu müddet zarfında Trakyada 270 - 280 mandıra çalışır 250 bin teneke beyaz peynir istihsal edermiş. Fakat bu sene Hıdırellezin on beşi olmasına rağmen açılan manıraların sayısı henüz 50 - 60 ı geçmemiş, bu mandıralarda yapılan peynirlerin yağsız, yahut yarım yağlı, imansız denilen yavan peynirlermiş.

Bunun tek sebebi varmış: Narh meselesi. Yeni mahsul için henüz narh konmamış. Evvelce perakende satış için konulan 75 kuruş narh yeni mahsulü korumadığı için peynir tüccarları beyaz peynir yapmak istemiyorlar, vaziyetlerini tayin için yeni narhın tesbitini bekliyorlarmış.

* *

Konuştuğumuz büyük çapta bir peynir tüccarı bu iddiayı teyit etti:

"— Eğer, dedi, yeni mahsul için 85 - 90 kuruş toptan satış narhı tesbit edilirse büyük mikyasta beyaz peynir yapabileceğiz. Bu takdirde bütün sene memlekette en küçük peynir sıkıntısı hissedilmiyeceğine dair de teminat verebiliriz. Çünkü İstanbul senede 150 bin tenek peyir istihlâk eder. Bu yıl Trakyada hayvan kırımı yüzünden istihsal azalmış olmakla beraber 150 bin teneke beyaz peynir istihsal edebileceğimizi umuyoruz, fakat mevsim geçiyor. Narhın ne şekilde tesbit edileceğini bilemediğimiz için peynir yapamıyoruz. Açabildiğimiz mandıralarda da şimdilik sadece krema yapıyoruz. Bu daha kârlı geliyor. Eğer peynir narhı tesbit edilmezse bağlandığımız sütleri krema ve lüks peynir istihsalinde kullanacağız. Beyaz peynir yapmıyacağız. Çünkü zarar etmekten korkuyoruz.

Bugün henüz süt fiyatı tesbit edilmiş değildir, müstahsilden sütü alelhesap alıyoruz. Fiyat, peynir narhı katiyetle tesbit edildikten sonra takarrür edecektir. Her halde aldığımız sütle verdiğimiz avansı hiç değilse baş başa getirmek mecburiyetindeyiz. Bu hesapla da bu yıl bir kilo sütün 22-25 kuruştan aşağı düşmiyeceğini tahmin ediyoruz. Çünkü bilfarz bir ağıl sahibi ile dört bin koyunun vereceği sütün hesaplıyarak anlaşmış ve bu hesap üzerinden avans vermiş isek, tabiat, bizim bu anlaşmamızı bozmuş, 15 Marttan sonra çıkan soğuk, hayvanları yarı yarıya kırdığı için alacağımızı hesap ettiğimiz süt de yarı yarıya inmiştir. Binaenaleyh bizim dört bin koyundan alınacak süt için verdiğimiz avans -ki aşağı yukarı alacağımızı hesap ettiğimiz sütün tamtutarıdır- iki bin koyunun vereceği sütle kapanacaktır. Bu da süt fiyatının bir misli artması demektir. Evvelce süte 12 kuruşa bağlandığımıza göre de fiyat kendiliğinden 24 kuruşa çıkmış olmaktadır. İşte bu hesapladır ki bugün geçen seneki narh üzerinden peynir yapmak imkânı yoktur. Bu yıl peynir narhının toptan satış için en az 85 kuruş, en çok 90 kuruş olması lâzımdır. Buna kiloda 20 kuruş da perakende kârı konulursa 105 ve 110 kuruşa bol bol peynir bulmak mümkün olacaktır. Halbuki bugün henüz narh tesbit edilmediği için imansız peynir bile 140 kuruş üzerinden satılmaktadır ve narhsızlık yüzünden bu fâhiş satışa müdahale de edilememekedir.

Şu cihetî de tebarüz ettirmek lâzımdır ki narh koymakta acele edilmelidir. İstihsal mevsiminin 15 günü geçmiştir. Önümüzde 65 - 70 gün bir şey kalmıştır, ne kadar peynir yapılacaksa bu müddet zarfında yapılacaktır. Bu sebeple narhın gecikmesi, istihsalin azalmasına sebep olacaktır. Narh geciktiği müddet zarfında İstanbula peynir yerine süt ve krema gelecektir. Düşünülmelidir ki İstanbulda süt 30 - 35 kuruşa derhal müşteri bulmaktadır.„

* *

Kaşar peyniri de beyaz peynir gibi büyük bir fiyat farkı göstermekle beraber bu yıl kaşar peynirinin daha fazla yapılacağı umulmaktadır. Çünkü kaşar peyniri beyaz peynirden daha çok tuz yediği, fazla kuruması da gayet tabii olduğu için imali narh gecikmesinden o kadar müteessir olmıyacaktır.

Umumî harpten evvel bütün Türkiye de ancak 3500 çuval kaşar peyniri istihlâk edilir, bunun da hemen hepsi Bulgaristandan getirilirmiş. Bugün yalnız İstanbulun istihlâki 13 bin çuvala çıkmış bulunmaktadır. Türkiyedeki istihlâk mikdarı da 21 bin çuvalı bulmakta. bunun hepsi de Türkiyede istihsal edilmektedir.

Görüştüğümüz tüccar, bugünkü beyaz peynir satışının olduğu gibi bugünkü kaşar peyniri satışının da fâhiş olduğunu söylemektedir. Bu tüccarın kanaatine göre taze beyaz peynirin perakende olarak 80 - 90 kuruşa, taze kaşar peynirinin de 150 - 160 kuruşa satılması mümkündür.

Narh konulduğu takdirde taze peynir satışı derhal duracak, makul bir fiyat üzerinden, yani perakende olarak 105 kuruştan iyi mal beyaz peynir ve en çok 200 kuruştan da iyi mal kaşar peyniri satışı başlıyacaktır. Çünkü o zaman iyi fiyat bulmuş oldukları için buzhanelerdeki eski mallar satışa çıkarılacak, yeni mallar da yapılır yapılmaz, satışa çıkarılmıyarak eskilerinin yerine buzhaneye konulacaktır.

BU AKŞAM İPEK Sinemasında

Muazzam Amerika filosunun iştiraki ile, Amerika denizcileri arasında geçen ve çok kuvvetli, hissî bir mevzua dayanan muazzam film.

DENİZ ARKADAŞLARI

Baş Rollerde:

NANCY KELLY - JOHN HALL

Ayrıca: Renkli MİKİ MAUS.

Varyete Yıldızları... Bin bir güzelin süslediği bir eser.

Varyete Yıldızları... Sonsuz bir aşkın Hayat verdiği bir roman

Varyete Yıldızları... Kıskançlığın ateşlediği Bir istırap

Varyete Yıldızları... Senenin en zengin Dans ve müzik bayramı

Varyete Yıldızları... **LÂLE** nin Bu Akşam göstereceği eşsiz filmidir.

Programa ilâve olarak: VALTDİSNEY'in en güzel MİKİSİ

Lûtfen numaralı yerlerinizi erkenden kapatınız. Tel: 43595

ZAFER!

Yazan: *W. Churchill* (İngiliz Başvekili)

Çeviren: *İlhami Safa*

Tefrika No. 34

Harbin en karanlık günlerinde görünmiyen bir fedakârlık hissi ve şimdi karşılarındaki düşmanın sarsıldığını, esir ahalinin kurtulduğunu görmekten doğan bir şevk askerlerimizi harekete getirmişti. Her er kendisini hem fatih, hem kurtarıcı gibi görüyordu. Ayni ateş Amerikalıları da coşturmuştu. Fransızlara gelince, yalnız son aylarda verdikleri zayiat 500,000 sayısını geçtiği halde mukaddes Fransız topraklarının kurtarılması için canlarını vermekten çekinmiyorlardı.

Hindenburg ve Ludendorf tarafından ileri sürülen mütareke artık kayıtsız, şartsız bir teslim olabilirdi. İşte bundan dolayıdır ki, Ludendörf haklı olarak harbe devam isteğinde idi. Çünkü hiç bir hal ve vaziyet Almanyaya yükletilen şartlardan daha ağırını yükletemiyecekti.

27 İkinciteşrinde Alman hükûmeti teslim olmıya ve Kayseri tahtından atmıya karar verdi. Hindenburg, yıkılan hükûmetle birlikte asilâne düşecek olan mevkiinde kaldı. Şeref, bu ihtizar halinde sonuna kadar yerlerini tutan Hindenburga ve Alman mitralyözcülerine teveccüh etmektedir.

Almanyada İsyanlar

Bu dünyanın en büyük teşekküllerî, mukavemet kabiliyetlerini aşan kuvvetlerin emri altına geçince bu kuvvetler çok defa her tarafından ve birdenbire çöküvermiştir. En haklı kanaatler artık hiç bir şeye istinat edememiş, liyakat ve kıymet artık yer bulamamış ve kurtarıcı bir daha artık ne otoriteye ne saikaya güvenebilmiştir.

Daha birkaç gün evvel koca gölgesini milletler üzerine seren Alman İmparatorluğunun geniş teşkilâtı, her biri ötekiyle alâkasını kesen binlerce parçaya bölünüyordu. O kadar uzun zaman onunla işbirliği yapan müttefikleri de harap ve perişan bir halde yıkılıyor, ayrı sulh istiyorlardı. Onun sadık ordularî harp meydanında yenilerek arkadan maneviyat bozgununa uğruyordu. Mükemmel ve parlak filosu isyan ediyordu. Milletlerin en itaatli ve en disiplinlisi olan Alman milletinde ihtilâl patlamıştı. Harbin yüksek şefi kaçmıştı.

İnsanlık böyle bir manzara karşısında dehşete düşmüş ve galipler, hattâ zafer saatlerinde bile kulaklarında çınlıyan bu sesleri bir cenaze çanı gibi duymuşlardır.

Parlâmento henüz öğrenemediği mütareke şartlarına karşı emniyetsizlik göstermiye hazırdı. Fakat bu vesikayî okur okumaz bütün kalbler hudutsuz bir şükranla çarptı. Düşmana daha mükemmel ve daha ağır şartlar yüklemek kabil değildi:

İşgal edilen toprakların derhal tahliyesi, mühimmatın iyi bir halde teslimi (ki bunların içinde 5000 top, 30,000 mitralyöz, 3000 siper bombası, 2000 tayyare vardı), Ren'in sol sahilinin tahliyesi, Ren'in sağ sahilinde üç köprübaşı vücude getirilmesi, 5000 lokomotif, 150,000 vagon ve 5000 kamyonun işler bir halde teslimi, mayinlerin konuldukları yerlerin gösterilmesi, bunların tahribi için bizimle elbirliği yapılması, bütün harp esirlerinin derhal iadesi, Bükreş ve Brest Litovsk muahedelerinin yırtılması, 6 harp kruvazörünün, dünyanın en kuvvetli 10 zırhlısının, 8 hafif kruvazörün, 50 destroyerin ve bütün denizaltıların teslimi, eğer bu şartlar yerine getirilmezse müttefikler 48 saat içinde mütarekeyi bozmak hakkına da sahiptiler. (Devamı var)

"Admira„ Takımı Haziranda Geliyor

Viyananın Admira takımının şehrimize gelmesi birkaç gün geri kalacaktır. Admira şehrimize haziranın dördünde gelecek ve burada iki hafta kalacak ceman dört maç yapacaktır. Mesafelerin hududta karşılanması kararlaşmıştır.

ÖLÜM

Girit Hanya tüccarlarından merhum Halim Ağa kerimesi ve Selânik tüccarlarından merhum İskunaki İbrahim Efendi amca kızı Bayan Fatma Bayik vefat etmiştir. Cenazesi bugün saat on iki raddelerinde Beyoğlu Emir Cami Samancı Ferhat sokak 4 No. lı evinden kaldırılarak Feriköy mezarlığında defnolunacaktır.

Allah rahmet eyliye.

TOPLANTILAR:

Vefa Gençlik Kulübünden: Kongremiz bu cumartesi saat (16) da yapılacaktır.

ŞARK SİNEMASINDA

Bugünden itibaren

ARABACININ KIZI

(FRANSIZCA NÜSHASI) Filminin 2 nci ve son haftası

Baş Rollerde:

HİLDE KRAHL - HEİNRİCH GEORGE

TAKVİMDEN BİR YAPRAK

Şehrin Burnundaki Çıban

Yazan: *ULUNAY*

Ne zaman vapurla geçerken uzaktan Sarayburnundaki gazinoyu görsem, bir gün elim değip de şurada bir kahve içemediğime yüreğim sızlardı. Boğazdan kopup gelen limonata gibi rüzgârla ciğerlerinizi doldurarak, ayaklarınızı öpen denizin "iyod" kokulu şıpırtısını dinliyerek dünyanın en güzel manzarasını seyretmek... Buna doyum olur mu?

Evvelki gün matbaada işleri erken bitirdik. -Gençlik bayramının yarattığı zinde havadan olacak- bir mekteplî ruhu takınarak, birdenbire: "Haydi. Gülhane parkına gidelim!„ dedik. Ve öyle yaptık.

Kocaman ağaçlar, yemyeşil çayırlıklar, çiçeklere sarmaşıklara edilen himmetin eserleri görülüyor. Fakat niçin bu mermer heykeller böyle perişan bir halde yol kenarlarında bırakılmış?

Ceylanı paralıyan aslanın sırtı, parka gelenlere hatıra defterliği yapıyor. Ard ayakları üzerinde oturan aslan heykeli çocuklara sabit "atlı karınca„ vazifesini görüyor. Bu gibi umumî bahçelerde heykeller çimenliklerin ortalarına konulur ve biraz yüksekçe bir kaide üstüne oturtulur. Canavarın senelerdenberi paralıyamadığı ceylânın alt çenesini koparmışlar, aslanın da kuyruğunun ucunu kesmişler. Yaraların izlerinden belli ki, tahribin tarihi pek yeni. Yazık! Parklarda bekçi yok mu?

Burundaki gazinoya geldik. Burası geniş bir sahaya istif edilmiş masa ve iskemlelerden ibarettir. Rıhtımın üzerinde, arkası denize dönük, çıkıntılı, yüksekçe, salaş bir sundurma var. Saz takımına tahsis edilmesi lâzım gelen bu sahnecik pedavra tahtalariyle o kadar entipüften yapılmış ki:

Düştü gönül bahri gama carpadak

Şarkısı söylenirken sıkı bir rüzgâr esse, saz takımının balkonla beraber, bir "denize uçma" numarası yapacağına şimdiden bahse girerim.

Kenarları telgraf direklerine takılan beyaz porselen fincanlarla süslenmiş çiçek tarhlarının arasından geçerek bir masa başına oturduk.

Karşımızda koca karı rolüne çıkmış acemi bir orta oyunu artistini andıran halsiz, dişsiz, kılıksız ve kıyafetsiz bir biçare belirdi:

— Ne içecek?

— Kahve.

— Yoktur.

— Çay.

— Yoktur. Lokum, gazoz.

— Niçin yok?

— Çunkim o ki buraya tutmuş... takim duzmus deyil... Elbet duzecek, ama bilmem ne zaman. Bura sahibisi Kristal. hanaya Taksim meydan... onun oglusu..

Masanın üzerine kâğıda sarılı bir şey bırakıldı; açtım. Siyaha yakın renkte, müstekreh manzarası insanın aklına öğürtücü benzeyişler getiren acaip bir nesne!

A Lokum bu mu?

— Veve,, bunun adı "bobon!"

"Bobon„ a dokunmadım. Adam başına yirmişer kuruş cereme vererek oradan kaçtık.

Güzel İstanbulun burnundaki bu çıban Doktor Lûtfi Kırdarın tedavisini bekliyor!.

Hamlet Davasına Dün Devam Edildi

Hamlet davasına dün nakzan devam edilmiştir. Dünkü celsede evvelâ aktör Talâtın vekili söz almış, Peyami Safanın Talâta hakaret ettiğinde ısrar ederek makalenin ehlivukufa havalesini istemiştir. Peyami Safa ise, Şehir Tiyatrosunda bu rolü oynıyacak artist yoktur, diye yazdığını, bunun Talâtın şahsına hakaret teşkil edemiyeceğini iddia eylemiş ve ehlivukuf teşkilini reddetmiştir. Müddeiumumî de ayni mütalâada bulunmuştur. Mahkeme, ehlivukuf işinin bilâhare düşünülmesine, fakat daha önce, evvelce ehlivukuf tayin edilen zevatın Talâta hakaret edildiği iddia edilen yazılar hakkında fikirlerinin sorulmasına karar vermiştir.

KAYIP: Kemaliye nüfus memurluğunlan almış olduğum nüfus cüzdanımı ve Tekirdağ Askerlik şubesinden almış olduğum terhis vesikamî zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Doğum 1327 Mustafa Özalp

KAYIP: Sahibi bulunduğum 3604 plâkalı çift atlı yük arabamın plâkasını zayi ettiğimden yeniden plâka alacağımdan eski plâkanın hükmü olmadığını ilân ederim. Taksim Kocatepe Yedikuyular caddesi No. 54 evde Marika.

KAYIP: Mayıs ve Haziran 942 ik aylık ağır işçi ekmek karnemi kaybettim. Yenisini alacağımdan hükmü kalmamıştır. Denizyolları Saadet vapurunda ateşçi Mustafa Taşpınar.

KAYIP: Bakırköy nüfus memurluğundan alttığım cüzdan ile askerlik şubesinin kayıtlarımî zayi ettim. Yenisini çıkartacağımdan hükmü kalmadığı ilân olunur. 310 doğumlu Abdurrahman Er.

KAYIP: İstanbul Ziraat Bankasındaki kumbara hesabıma ait 5635 numaralı cüzdanı kaybettim. Yenisini alacağımdan hükmü kalmamıştır.

Seyfettin Alön

SUIKAST DAVASINDA IDDiANAME OKUNDU

Baştarafı 1 incide

Reisin Pavlof'a ihtarı

Müddeiumumî esas hakkında - ki mütaleasını şahitlerin ifadelerinden Süleyman ve Abdurrahmanın itiraflarından bulduğu delil - lere istinat ettirerek okurken Pavlof elindeki kalın ve kara kaplı bir kitabı karıştırmaktaydı. Bu hale dikkat eden Sabri Yoldaş tercüman vasıtasiyle Pavlofa sordurdu:

"— Ne okuyorsun?„

Pavlof biraz şaşırmış bir tavırla cevap verdi:

"— Bu kitapta bulunan şiirleri okuyorum.„

Reis Pavlofa şunları söyledi:

"— Burası mahkemedir. Kitap ve saire okunmaz.„

Bu emre itaat eden Pavlof bir müddet sonra tekrar dosyalarını karıştırmıya başladı ve bu dosyaların arasından yere düşen bir kâğıdı kendisine veren mübaşire eliyle göğsüne basmak suretiyle teşekkür ettikten sonra daktilo ile yazılmış bir tomar kâğıdı çekti ve onları okumıya devam etti.

Reis ekrar müddeiumumînin sözünü keserek Pavlofa sordu - du:

"— Ne okuyorsun?„

Pavlof elindeki daktilo ile yazılmış kâğıtları mahkeme heyeti ne doğru uzatarak şu cevabı verdi:

"— Bana ceza mahkemeleri usulü kanununu tercüme etmişler di, onu okuyorum.„

Bu cevap üzerine müddeiumumi Cemil Altay şu talepte bulundu:

"— Reis beyefendi, rica ederim kendisine emir buyurun iddianameyi kemali huşula dinlesin. Başka bir işle meşgul olmasın.„

Kendisine bu yolda yapılan son ihtardan sonra Pavlof siyatikli bacağını biraz daha ileriye doğru uzatarak gözlerini müddeiumumiye dikti ve iddianamede ismi geçtikçe dikkatini biraz daha arttırarak dinlemiye koyuldu.

Cemil Altay iddianamesini okurken Kornilof bu iddianamenin esaslı noktalarını not ediyordu. Abdurrahman eli şakağında müddeiumumiyi dinliyor, Süleyman ise kendisinden bahseden satırları tütün tabakasının arkasına geçirmiye çalışıyordu.

İddianame okunuyor

Müddeiumumî iddianamesinde şahitlerin ifadesinde, Abdurrahman ve Süleymanın itiraflarına istinaden suikastin taammüden yapıldığını iddia etmiştir. Türkiye ile Almanya arasındaki an'anevi dostluğu belirten müddeiumumî câniyane arzularla Alman yanın Ankara büyük elçisi Von Papene yapılmak istenen ve büyük bir şans eseri olarak muvaffak olmıyan bu suikasdi failin şu beş sebep yönünden tahakkuk ettiremediğini söylemiştir.

1 — Ömer, hayatını muhafaza etmek için bir an tereddüt etmiş olabilir.

2 — Von Papen'i gördüğü zaman ruhî durumu altüst olduğundan mesafeyi iyi tahmin edememiş olabilir.

3 — İnfilâk maddesinin patlaması anında herhangi bir aksilik vukua gelmiş olabilir.

4 — İnfilâk kuvveti tahmin edilmiyebilir.

5 — Fail, o anda oradan geçmekte olan genç kızların hayatını bir an için muhafaza etmek istiyebilir ve aradan geçen sekiz saniyelik bir tereddüt anı da suikast meselesinin tahakkuk etmemesine yardım edebilir.

Müddeiumumî, bundan evvel gerek şahitlerin verdiği ifadeler, gerek hazırlık tahkikatı sıralarında tutulmuş olan zabıtlardaki şekilde vakayı izah ettikten sonra maznunların şahısları üzerinde durmuş ve Pavlof için demiştir ki:

"Pavlofun hayatına bir göz gezdirecek veya mahkemedeki temkinli hareketlerine bakacak olursak Pavlof bu sdikast işini sevk ve idare edecek kabiliyette bir adamdır. Yorgi Pavlof, maznunlar arasında dikkati en ziyade üzerinde toplıyan birisi ve yine hazırlanan trajedinin en korkunç bir aktörüdür. Hadiseleri olduğu gibi değil, belki işine ve menfaatine nasıl uygun geliyorsa ancak o şekilde anlatmak itiyadında olan ve hakikat ile karşılaşmaktan daima sakınan Pavlofun sözlerinde hakikati aramak ve bulmak imkânsızdır.

"Süleymana gelince, o da bu vakanın içinde yer almıştır. Ömer parçalandıktan sonra Süleyman tam bir hafta muannidane susmuş, ancak Abdurrahmanın ifadelerinden sonra bu sükûtu bozmuş ve malûm itiraflarını yapmıştır. Süleymanın gerek susması, gerekse Ömer parçalandıktan sonra Abdurrahmana yazdığı bir mektupta havaların bozduğundan bahsetmesi, gerekse Ömer Ankarada iken onu Kavaklıdere ve civarında gezdirdiğini söylemesi Süleymanın suikast fiilinden haberdar olduğuna bir delildir.

"Keza Abdurrahmanın da bu suçla alâkası vardır. Abdurrahman Ömeri İstefanla tanıştırmış ve Pavlof tarafından gösterilen tabanca ve bomba talimlerinde hazır bulunmuştur. Bir gün de Balkanlarda seyahate çıkan Alman hariciye nazırı Von Ribbentrop'un Türkiyeye gelmesi şayiası üzerine bir suikast tecrübesi yapmıştır. Bütün bunlar anlatır ki Abdurrahman da suikast meselesinden haberdardır ve hazırlık tahkikatı sıralarında söylediği gibi fiilî ve silâhlı mücadeleye iştirak etmek istemiştir. Şahitlerin ifadeleriyle sabit olmuştur ki, Pavlof ve Kornilof, Süleyman, Abdurrahman ve Ömer anlaşmış bulunuyorlar. Pavlof ve Kornilof hakikat karşısında şaşırmışlar ve inkâr yoluna sapmışlardır. Bu adamlar işledikleri suçu itiraf cesaretinden bile mahrumdurlar. Halbuki Abdurrahman ve Süleyman isimlerini bile bilmedikleri bu adamları bütün hususiyetleriyle evvelce tarif etmişler ve bilâhare gösterilen yüzlerce ecnebî fotoğraflarından onları bulmuşlar, tanımışlar ve göstermişlerdir. Binaenaleyh Pavlof ve Kornilofun inkârları bir itiraf mahiyetindedir. Maddî delillerin fazlaca bulunmamasına hayret etmemelidir. Çünkü suikast çok ustaca tertip edilmiş ve tatbik sahasına konmuştur. Gerek mütehassıs raporlariyle, gerek Ömeri gören şoför ve Hariciye Vekâleti evrak memuru Adlinin ifadeleriyle infilâk maddesinin ağır olduğu anlaşılmaktadır ve bu ağır madde hadisenin vuku bulduğu sabah ve vakadan pek az evvel Kornilof tarafından Ömere verilmiştir. Nitekim Kornilof şoförün vakadan bir kaç dakika evvel kendisini 320 numaralı Sovyet sefarethanesine ait otomobilin içinde gördüğünü söyler söylemez şaşırmış ve derhal kendisinin 320 numaralı otomobil ile değil 326 numaralı otomobil ile gezmekte olduğunu söylemek mecburiyetinde kalmıştır. Halbuki Ankara zabıtasından gelen resmî bir tezkerede 320 numaralı otomobilin Sovyet sefarethanesine ait olduğu tahakkuk etmiştir. Kornilof vakadan sonra Rusyaya dönmek için söylediği gibi muntazam bir pasaport da almış değildir. Eline bir servis pasaportu geçirmiş, Hariciye Vekâletinden müsaade almış ve zabıtaya bildirmeden Ankaradan hareket etmiştir.

Fotografı Ankaradan hareket ettiği gün Abdurrahman ve Süleyman tarafından tanınmış ve bu şahsın da Rusyaya müteveccihen Ankaradan ayrıldığı tesbit edilmiş ve Kornilof bu suretle Kavseride tevkif edilebilmiştir.

"Pavlof, bahsettiği ifşaatı yapamıyacaktır„

"Muhterem hâkimlerim:

"Maruzatımızın sona ermek üzere bulundulu şu sırada maznunların kendilerini ne şekilde ve ne suretle müdafaa edebilecekleri suali zihinlerimizi işgal etmektedir. Duydukları nedamet hislerinin tesiri altında her şeyi olduğu gibi yüksek huzurunuzda ikrar ve itiraf eden ve inkâr yoluna sapmak tenezzülünü ve basitliğini asla göstermiyen Abdurrahmanla Süleymanın ancak adaletin tecellî edeceği güne intizaren başka yapacakları işleri kalmamıştır. Pavlof ile Kornilofa gelince, bunların neler söyliyeceklerini tahmin etmek müşkül değildir. Hiç şüphe etmiyoruz ki, şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da inkâr, her şeye rağmen inkâr esasından ayrılmıyarak bu işin provokasiyon olduğunu, suç ortaklarının ise tahrikçilerin birer âletlerinden ibaret bulunduklarını ve hadisede en ufak bir alâkalarının mevcut olmadığını iddia edip duracaklar, fakat bu muhayyel provokasiyona başkalarının değil de kendilerinin niçin ve ne sebeple karıştırılmış olduklarını hiç bir zaman makul ve mantıki bir sebeple anlatamıyacaklardır.

"Bilhassa bunlardan Pavlof, 8 Nisan tarihli celsede bir sır tevdi edecekmiş gibi bahseylediği ifşaatını yapamıyacaktır. Zira ortada ifşa edilecek hiç bir şeyin bulunmadığı muhakkaktır. Müdafaa hakkının kullanılması namına dermeyen edecekleri bütün iddiaların, sarfedecekleri beyhude ve zavallı gayretlerin ancak bir saman alevi çabukluğiyle söndüğünü, yahut da bir sabun köpüğü gibi çok geçmeden dağılıp eridiğini bizzat görmekte ise gecikmiyeceklerdir.

Müddeiumumî cezalarının arttırılmasını istiyor

"Suikast maznunlarının arasında olmakla beraber 9 - 1 - 942 tarihinde yurdumuzdan ayrıldığı tesbit edilmesine binaen Yugoslavya tebaasından İstefan Potoşinin aleyhinde henüz son tahkikatın açılmamış olması dolayısiyle bu hususta fazla bir şey söylemiye kanunî imkân görmemekteyim.

"24 Şubat tarihinde icrasına teşebbüs edilen ve akim kalan komplo hadisesinin mahiyeti ve elde edilen delilleri bundan ibaret bulunmaktadır. Şunu da derhal arzedelim ki, hadisenin doğrudan doğruya mürettibi bulunan, işin maddî ve manevî bütün mesuliyetlerini omuzlarına yüklenmiş bulunan Pavlof ile Kornilofun suikasdin hedefini teşkil eden büyük elçi ile birlikte Ömer Tokadın da helâk olmasını arzu ettiklerinde şüphe duymuyoruz. Fiilin gizli kalması ve meydana çıkmaması için bu hususu daima göz önünde tuttuklarına itimat edebiliriz. Ancak bu mütaleanın aklî ve mantıkî bir netice olduğunu da tasrihe lüzum yoktur. Zira hedefle beraber Ömerin de öldürülmek istendiğini teyit edecek bir tek delil mevcut değildir. Ömrün de öldürülmek istendiği yoluna bir kasdin mevcut bulunduğu maddî ve müsbet delillerle teyit edilmedikçe, kezalik Ömer Tokadın aldığı işi tam ve kâmil bir surette yapması halinde ölümden kurtulacağını rddettirici sebepler bulunmadıkça gerek Pavlof, gerekse Kornilofu ayrıca Ömerin ölümden mesul tutmak hak ve adalet mefhumlariyle telifi kabil olmıyacak bir iddiada bulunmak demek olurdu. Bu itibarla beklenilmiyen bu neticeyi ancak Ömerin beceriksizliği ile izah eylemek mümkün bulunmaktadır. Hadisenin mahiyeti, hususiyeti, işin tertibinde sarfedilen dikkat ve bilhassa işin mürettipleri mevkiinde olan Pavlof ile Kornilofun şahsiyetleri göz önüne alınacak olursa daha bariz ve daha çok maddî delillerin elde edilmemesinin sebeplerini anlamış oluruz. Arzeylediğimiz hadisenin baştan nihayete kadar takip eylediği safhaları ve mevcut delillerin heyeti umumiyesi üzerinde yaptığımı muhakeme ve mantıki teselsül maznunların atf ve isnat edilen fiili işlediklerini en kuvvetli bir şekilde izah ve isbata hadim bulunmaktadır. Bu tibarla kendilerine isnat edilen fiili işledikleri sübut derecesinde bulunan Yorgi Pavlof ile Leonid Kornilofun hareketlerine uyan Türk ceza kanununun 40 ve 62 inci ve 64 üncü ve Süleyman Sağol ile Abdurrahmanın ayni kanunun 40, 62, 65 inci maddeleri delâletiyle 450 nci maddesinin 4 numaralı bendine tevfikan cezalarının tayinine karar verilmesini talep ediyoruz.

"Uzun süren maruzatımız burada nihayete ermektedir. Her zaman olduğu gibi bugün de adalet prensiplerinden ve vicdanımızın sesinden mülhem olarak ittihaz buyuracağınız kararın adlî tarihimize yeni bir şeref ve iftihar sayfası daha ilâve edeceğine inanarak sözlerimizi bitiriyorum.„

İddianamesini bu suretle bitiren müddeiumumî sözlerine şunları da ilâve etmiştir:

"— Maznunlar son tahkikatın açılmasına karar verildikten sonra 61 inci madde ile yani nakıs teşebbüs cürmiyle huzurunuza sevkedilmişlerdi. Şimdi cezalarının arttırılmasını talep ediyoruz. Binaenaleyh yüksek heyetinizce kendilerine lâzım gelen tavsiyede bulunulmasını rica ederiz.„

Suçluların talepleri

Bu sözlerden sonra Abdurrahmanın vekili Şakir Ziya Kornilof ve Pavlofun üzerlerinde çalıştıkları için 6 numaralı dosyayı tetkkik edemediğini ve müdafaasını yapabilmesi için bir mühlet verilmesini rica etmiş, Pavlof ve Kornilofun çok muhtemel olarak Abdurrahmana taan edeceklerini ileri sürerek, müdafaasını onlardan sonra yapmak istediğini bildirmiştir.

Pavlof, şöyle demiştir:

"— Dosyadan bazı evrakın suretlerini almak istiyorum. Ayrıca arkadaşım Kornilof da kendi müdafaasını hazırlıyacağından ondan istifade edemiyeceğim. Bu suretle bir tercüman tutmaklığıma müsaade edilmesini rica ediyorum. Şayet bu müsaade verilmiyecek ise Kornilofun bana yardım edebilmesi için on günlük bir mühlet istiyorum. Ayrıca ne söylediğini bilmediğim müddeiumuminin iddianamesinin de bir suretini rica ederim.„

Kendisine söz verilen Kornilof, avukatın dosya tetkikatı için kendilerinden vakit bulamadığı sözlerini nezakete muvafık görmediğini söyledikten sonra:

"— Avukat bizden sonra konuşacakmış.. Buna sebep olarak da bizim Abdurrahman hakkında ileri geri sözler söylememiz ihtimalini gösteriyor. Şunu tekrar edeyim ki biz Süleyman ve Abdurrahmanın provokatör olduğunu her zaman söyliyeceğiz, bu sözlerimizi ve kanaatimizi ne iddia makamı, ne de avukat değiştiremez.„

Reis Sabri Yoldaş Kornilofa şunları söylemiştir:

"— Müdafaalarında her iki taraf birbirlerine hakaret edici söyler söylerlerse bu bir suç teşkil etmez, yalnız bu sözlerin zapta geçirilmiyeceğini bilmek lâzımdır. Şayet müdafaaname yazılı ise hakaretâmiz cümleler müdafaanameden silinir, hakaret gören taraf isterse hukuk mahkemelerinde dava açabilir ve tazminat alabilir, ayrıca mahkemede hakaret edenlere inzibatî cezalar verebilir.„

Kornilof sözlerini şöyle bitirdi:

"Müdafaamı hazırlıyabilmem için 10 gün müddet isterim, şayet Pavlofa da yardım edecek isem bu müddet arttırılmalıdır.„

Süleyman da bir istida vererek müddet istediğini bildirmiş, tekrar söz alan Pavlof kendisinin de Abdurrahman ve Süleymandan sonra müdafaa sını yapmak istediğini söylemiştir.

Mahkemenin kararı

Müzakere odasına çekilen heyeti hâkime 10 dakika sonra Reis Sabri Yoldaşın ağziyle şu kararını bildirmiştir:

"Pavlof ve Abdurrahmanın avukatı Şakir Ziyanın talep ettikleri veçhile birbirlerinden sonra müdafaalarını yapmaları reddedilmiştir. Pavlof Türkçe bilmediği için iddianameyi mahkemece tayin edilen tercümana, Kornilofa veya dilediği bir insana tercüme ettirmekte muhayyer bırakılmıştır. Her dört maznunun da müdafaalarını hazırlamaları için mühlet talepleri kabul edilmiştir. Ayrıca iddianame suretleri her dördüne de verilecektir. Bu sebeple mahkeme 3 Haziran 942 Çarşamba saat 9.30 a bırakılmıştır.„

Müddeiumuminin takibini istediği ceza kanunu maddeleri

Madde 62 — (Muaddel) Bir kimse işlemeyi kasdettiği cürmün icrasına taallûk eden bütün fiilleri bitirmiş, fakat ihtiyarından olmıyan bir sebepten dolayı o cürüm meydana gelmemiş ise kanunda yazılı olmıyan yerlerde fiil ölüm cezasını müstelzim olduğu takdirde müteşebbis hakkında 20 seneden aşağı olmamak üzere muvakkat ağır hapis ve müebbed ağır hapis cezasını müstelzim olduğu takdirde on beş seneden yirmi seneye kadar ağır hapis cezası hükmolunur. Sair hallerde o cürüm için kanunen muayyen olan ceza altıda birinden üçte birine kadar indirilir.

Madde 64 — (Muaddel 3.2.937) Birkaç kişi bir cürüm veya kabahatin icrasına iştirak ettikleri takdirde fiili irtikâp edenlerden ve ya doğrudan doğruya beraber işlemiş olanlardan her biri o fiile mahsus ceza ile cezalandırılır.

Başkalarını cürüm ve kabahat işlemiye azmettirenlere dahi ayni ceza hükmolunur. Ancak fiili icra edenin onu işlemekte şahsî bir menfaati olduğu sabit olursa azmettiren şahsın cezası, ölüm yerine yirmi sene ağır hapistir. Sair cezaların altıda biri indirilir.

450 inci maddenin 4 üncü bendi — Bu bent taammüden icra olunan fiillere dairdir. Ve cezası idamdır.

İLÂN

İktısat Vekâletinden

Sivas vilâyetinin Divriği kazasına tabi Karakeban nahiyesinin Ömerli ve Hinora köylerinde şimalen ve şarken, Sarıkaya tepesine dikilen beton sütun noktasından, Nergis tepeye dikilen beton sütun noktasına hattı müstakim, cenuben, Nergis tepeye dikilen beton sütun noktasından başlayıp Kızılgüney tepesine dikilen beton sütun noktasından geçerek Kızılkaya tepesine dikilen beton sütun noktasına hattı müncesir, garben ve şimalen; Kızılkaya tepesindeki beton sütun noktasından hudut başlangıcı olan Sarıkaya tepesindeki beton sütun noktasına hattı müstakim ile mahdut 151,49 hektardan ibaret arazide Nuri Demirağ tarafından 2-1-940 tarihli ve 1/3 numaralı ruhsatnameye müsteniden bittaharri meydana çıkarılan krom madeni 60 yıl müddetle mumaileyh Nuri Demirağ uhdesine ihale olunacağından MaadinNizamnamesinin(36, 37 inci) maddeleri mucibince bu ihaleye itirazı olanlarm 20-4-942 tarihinden itibaren iki ay içinde Ankarada İktisat Vekâletine ve mahallinde vilâyet makamına bir istida ile müracaat eylemeleri ilân olunur.

KAYIP: Bahriye Nezareti Çarkçılarkomisyonundan aldığım 29/12/1328 tarihli 155 numaralı Esfarî baide şahadetnamemi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Hasan oğlu Nafi İşseven

İLÂN

İktısat Vekâletinden

Sivas vilâyetinin Divriği kazasına tabi Karakeban nahiyesinin Zmara köyünde şimalen, Mılıç tepesine dikilen beton sütun noktasından Ağanosun çukuru tepesindeki beton sütun noktasma hattı müstakim, şimalen ve şarken; Ağanosun çukuru tepesine dikilen beton sütun noktasından Vervank tepesine dikilen beton sütuna hattı müstakim, cenuben: Vervank tepesine dikilen beton sütun noktasından Zımara köyü camii mineresine hattı müstakim, cenuben ve garben; Zmara köyü camii minaresinden Tıptıp tepesine dikilen beton sütun noktasına hattı müstakim, garben; Tıptıp tepesine dikilen beton sütun noktasından hudut başlangıcı olan Mılıç tepesindeki beton sütun noktasma hattı müsakim ile mahdut 676,88 heklardan ibaret arazide Nuri Demirağ tarafmdan 2-1-940 tarihli ve 1-2 numaralı ruhsatnameye müsteniden bittaharri meydana çıkarılan krom madeni 60 yıl müddetle mumaileyh Nuri Demirağ uhdesine ihale olunacağından Maadin Nizamnamesinin (36, 37) nci maddeleri mucibince bu ihaleye itirazı olanların 20-4-1942 tarihinden itibaren iki ay içinde Ankarada İktisat Vekâletine ve mahallinde vilâyet makamına bir istida ile müracaat eylemeleri ilân olunur.

İLÂN

İktısat Vekâletinden

Sivas vilâyetinin Divriği kazasma tabi Karakeban nahiyesi dahilinde Hinora ve Ömerli köyünde şimalen; Kızılgüney tepesine dikilen beton sütun noktasından Nergis tepeye dikilen beton sütun noktasma hattı müstakim, cenuben Nergis tepeye dikilen beton sütun noktasından başlayıp Kızılgüney tepesine dikilen beton sütun noktasından Nergis tepesine dikilen beton sütun noktasma hattı müstakim, şarkan; Nergis tepesindeki beton sütun noktasından Kale tepesine dikilen beton sütun noktasma hattı müstakim, cenuben; Kale tepesindeki beton sütun noktasından Ömerli köyündeki Ömerli Baba türbesine hattı müstakim, garben; Ömerli köyündeki Ömerli Baba türbesinden, Kızılkaya tepesindeki beton sütun noktasına hattı müstakim, garben ve şimalen Kızılkaya tepesindeki beton sütun noktasından hudut başlangıcı olan Kızılgüney tepesindeki beton sütun noktasına hattı müstakim ile mahdut ve mesahai sathiyesi 955,53 hektardan ibaret arazide Nuri Demirağ tarafından 2-1-940 tarihli ve 1/1 numaralı ruhsatnameye müsteniden bittaharri meydana çıkarılan krom madeni 60 yıl müddetle mumaileyh Nuri Demirağ uhdesine ihale olunacağından Maadin nizamnamesinin (36, 37) inci maddeleri mucibince bu ihaleye itirazı olanların 20-4-942 tarihinden itibaren iki ay içinde Ankarada İktisat Vekâletine ve mahallinde vilâyet makamma bir istida ile müracaat eylemeleri ilân olunur.

ZAYİ — Aşağıda numara ve tarihleri yazılı ve Demirköy askerî posta 954 numarasına 2500 liralık sığır eti vermeyi taahhüt eden Cemal Başarana ait dört kıta ayniyat tesellüm magbuzunu zayi etmiştir. Yenisi alınacağından bu ayniyat makbuzlarının hükmü olmadığı ilân olunur.

Tarih	No.
3/8/941	53447
10/8/941	13006
10/8/941	13007
12/8/941	13010

ZAYİ — Sahibi bulunduğum İst. H. 471 No. otomobilime ait 75 No. Nisan 942 Benzin karnesi koçanını zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Taksim Tarlabaşı Cad. Güzel İzmir Ap. No. 3 Ekrem Naci Tezcan.

KAYIP: İstanbul seyrüsefer idaresinden aldığım 411 numaralı bisiklet plâkamı kaybettim. Yenisini alacağımdan hükmü kalmamıştır.

Vasil İstefanidir

NEVROZİN

BAŞ, DİŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA

Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınızı Derhal Keser

İcabında Günde 3 Kaşe Alınabilir.

Beklenmekte olan

POKER

Traş Bıçakları **Gelmiştir.**

DİKKAT. İstanbulda 1 adedi 5 kuruştur.
İstanbulda 10 adetlik paket 45 kuruştur.
Taşrada: 1 adedi 5, 10 adedi 50 kuruştur.

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden

1 — Muhammen bedeli 3625.- lira tutan ve Beşiktaş deposu kum ambarına teslim edilecek olan 500 M3 Sultan çiftliği veya muadili kum pazarlık usuliyle satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 25,5,942 Pazartesi günü saat 10 da Metro hanının 5 inci katındaki komisyon odasında yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat 271 lira 88 kuruştur.

4 — İsteklilerin kanunî vesikaları ve muvakkat teminatlariyle ilân edilen gün ve saatte komisyonda hazır bulunmaları. (5543)

İnhisarlar Umum Müdürlüğü İlânları

1 — Keşif ve şartnamesi mucibince Paşabahçe yeni rakı binasmda yaptırılacak tadilât işi kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konmuştur.

2 — Keşif bedeli (13,823,81) lira, % 7,5 muvakkat teminatı (1037) liradır.

3 — Eksiltme 5,6,942 Cuma günü saat 10,30 da Kabataşta Levazım şubesindeki Merkez Alım komisyonunda yapılacaktır.

4 — Keşif ve şartname (70) kuruş mukabilinde her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

5 — Eksiltmeye girmek istiyenlerin (10) bin liralık bu kabil inşaatı muvaffakıyetle yapmış olduklarına dair vesika ibraz ederek ihale gününden 8 gün evveline kadar Umum Müdürlük inşaat şubesinden ayrıca eksiltmeye iştirak vesikası almaları lâzımdır.

6 — Eksiltmeye gireceklerin mühürlü fiyat teklif mektuplarını kanunî vesaikle % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ve şartnamenin F. fıkrasında yazılı vesaiki ihtiva edecek olan kapalı zarflarını eksiltme saatinden bir saat evveline kadar mezkûr komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. Postada vukua gelecek gecikmeler kabul olunmaz. (5667)

Erzurum Doğu Emniyet Baş Müfettişliğinden

1 — Erzurumda gurup inşaat sahasında Vali konağı karşısındaki boş arsaya yaptırılacak Doğu Emniyet Baş Müfettişliği binası inşaatı kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — Keşif bedeli (17372) lira (06) kuruştur.

3 — Eksiltme 2 Haziran 942 günü saat 10,30 da Erzurumda Doğu Emniyet Baş Müfettişliği odasında teşekkül edecek eksiltme komisyonu tarafından yapılacaktır.

4 — Bu işe ait evrak şunlardır:

Proje, mesaha cetveli, vahidi fiyat listesi, keşif hülâsası, bayındırlık işleri genel şartnamesi, eksiltme şartnamesi, mukavele projesidir.

5 — Talipler bu evrakı her gün Erzurumda Doğu Emniyet Baş Müfettişliğinde tetkik edeceklerdir.

6 — Taliplerin münakasaya iştirak edebilmeleri için (1302) lira (90) kuruşluk muvakkat teminat yatırdıklarma dair Maliye veznesinden alınmış makbuz veya kanunen muteber banka mektubu ibraz etmesi, bu işi yapabileceğine dair Vilâyet makamından alınmış ehliyet vesikası ibraz etmesi, 942 yılında Ticaret Odasına kayıtlı olduğuna dair makbuz ibraz etmesi.

Yukarıda 4 üncü maddede yazılı bu işe ait evrakı görüp kabul ettiğine dair imza etmesi ve 2490 sayılı kanun mucibince hazırlıyacaklarî teklif mektuplarını eksiltme saatinden bir saat evvel Doğu Emniyet Baş Müfettişliğine makbuz mukabilinde teslim etmeleri lâzımdır. (5403)

Üniversite A. E. P. Komisyonundan

Yapılacak İş	Keşif bedeli Lira	Teminat Lira
Birinci cerrahî kliniğine 175 kalem tahta eşya	36 733	2755

Yukarıda yazılı iş Üniversite Rektörlüğünde 4/VI/1942 Perşembe günü saat 15,5 da Rektörlükte kapalı zarfla ihale edilecektir.

Bu işe ait şartname, keşif plânları Rektörlükte görülür. İstekliler 40 000 liralık bu gibi iş yaptığına ve fabrika sahibi olduğuna dair vesika ile Ticaret Odası kâğıtlarını havi zarfları ihale günü saat 14 de Rektörlüğe vermeleri (5463)

KARAR HÜLÂSASIDIR

Karar No. 4:

Muayyen fiyattan fazlaya resim raptiye çivisi satmak suretiyle Millî Korunma Kanununa muhalefetten suçlu Kartalda Ankara caddesinde 68 No. da Bakkal Mustafa oğlu Emin Yılmaz hakkında Üsküdar Millî Korunma Mahkemesince yapılan duruşma sonunda: Suçludan 4 dört lira 10 on kuruş ağır para cezası alınmasına ve beş gün dükkânının kapatılmasına ve gazete ile neşrine hükmedilmiştir.

Üniversite A. E. P. Komisyonundan

İkinci kadın ve doğum kliniğine yaptırılacak 7060 lira muhammen bedelli 14 kalem madenî eşya 28,5,942 Perşembe günü saat 15 te Rektörlükte açık eksiltme ile ihale edilecektir. İstekliler liste ve şartnameyi rektörlükte görebilirler. (5565)

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme idaresi İlânları

Muhammen bedeli 20,000 yirmi bin lira olan 200,000 iki yüz bin adet parke taşı Ildırım ve Kurşunlu istasyonlarında teslim şartiyle ve kapalı zarf usuliyle satın alınacaktır. Eksiltme 29 MAYIS 942 tarihinde Cuma günü saat 16 da Ankara istasyonunda ikinci işletme müdürlüğü binasında toplanacak komisyonda yapılacaktır. Bu işe girmek istiyenlerin 1500 bin beş yüz lira muvakkat teminatlariyle kanunun tayin ettiği vesikalarını ve tekliflerini ayni gün saat 15 e kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır. Şartname ve mukavele projeleri komisyondan ve Ildırım ve Kurşunlu istasyonlarından parasız verilecektir. (5317)

Türkiye Cümhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş Tarihi: 1888. — Sermayesi: 100,000,000 Türk Lirası. Şube ve Ajans adedi: 265

Zirai ve Ticarî her nevi banka muameleleri.
Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 Lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	adet	1,000	Liralık	4,000	Lira	100	adet	50	Liralık	5,000	Lira
4	"	500	"	2,000	"	120	"	40	"	4,800	"
4	"	250	"	1,000	"	160	"	20	"	3,200	"
40	"	100	"	4,000	"						

DİKKAT: Hesaplarmdaki paralar bir sene içinde 50 Liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir.

Kura'lar senede 4 defa 11 Eylûl, 11 Birincikânun, 11 Mart ve 11 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Sahip ve neşriyat müdürü: Halil Lûtfi Dördüncü,
Gazetecilik ve neşriyat T. L. Ş. TAN Matbaası